NAŠA KOMUNA

GLASILO OBČINSKE KONFERENCE SZDL LJUBLJANA VIČ-RUDNIK ● LETO XII. ● ŠTEVILKA 9 ● 6. SEPTEMBER 1976

OB POLLETNEM POSLOVANJU DELOVNIH ORGANIZACIJ

NE PREVEČ SPODBUDNI REZULTATI

Kako so poslovale delovne organizacije s področja gospodarstva v naši občini v prvem polletju tega leta — o tem je tekla beseda tudi na zadnji seji izvršnega sveta. Predloženi podatki 85 delovnih organizacij oziroma temeljnih organizacij združenega dela izkazujejo sicer za 13 odstotkov povečani dodatni dohodek, medtem ko se je družbeni proizvod povečal za 6 odstotkov in v okviru njegove strukture hkrati zabeležen tudi visok porast deleža amortizacije — 40 odstotkov, dočim so pogodbene zakonske obveznosti ter ostali prispevki iz dohodka v primerjavi z lanskim obdobjem ostali na isti ravni. Prispevki iz osebnih dohodkov pa so porasli za 33 odstotkov.

Kar 43 delovnih organizacij je ob tem polletnem ocenjevanju poslovanja izkazovalo izgubo. Po ocenah poročevalca na tako stanje v precejšnji meri nedvomno in predvsem vpliva nov način ugotavljanja in obračunavanja celotnega dohodka. Z novim obračunskim sistemom bomo postopoma odstranili vse elemente, ki so do sedaj povzročali nelikvidnost ter vse druge spremljajoče negativne pojave. Uvajanje novih dolžniško upniških razmerij bo utrdilo medsebojne obveznosti med porabniki družbenih sredstev, zlasti pa še zavezovalo dolžnike, da bodo pravočasno realizirali plačila oziroma garantirali plačilo v določenem zakonskem roku.

Kljub temu pa temeljne organizacije združenega dela danes pravzaprav nimajo nobenega neposrednega odraza svojega trenutnega položaja. To je seveda še posebno zaskrbljujoče ob dejstvu, da so nekateri pokazatelji gospodarjenja vse prej kot zadovoljivi. To potrjujejo tako zaposlenost, ki se je povečala za 4 odstotke, izplačana masa neto OD se je povečala za 32 odstotkov, povprečni OD na zaposlenega za 20 odstotkov, medtem ko se je produktivnost povečala le za 3 odstotke, rentabilnost pa zmanjšala za 19 odstotkov, vrednostno pa so zaloge porasle za 14 odstotkov.

Popolnoma jasno je, da poleg novega načina obračunavanja celotnega dohodka in izvajanja zakona o zagotavljanju plačil obstajajo v mnogih temeljnih organizacijah združenega dela tudi resnejše težave kot so nestabilen položaj na trgu, pomanjkanje tržišča oziroma zasičenost le-tega za nekatere končne izdelke, neizpolnjena fizična realizacija proizvodnje, težave z uvozom in podobno.

Izvršni svet je ob ocenjevanju te situacije sklenil, da je v prvi vrsti potrebno primerjati in ugotoviti, kakomočno so stabilizacijska prizadevanja oziroma stabilizacijski programi prisotni v letnih in srednjeročnih programih delovnih organizacij ter seveda ugotoviti vzroke zakaj temu ni tako. V mnogih TOZD je prav tako potrebno analizirati gibanje osebnih dohodkov predvsem z ozirom na sprejete samoupravne sporazume, dalje zaposlenost (posebno tam, kjer je v zadnjem času močno porasla)... Več pozornosti pa morajo vsi družbenopolitični dejavniki nameniti tudi vprašanjem kadrovske odgovornosti, odgovornosti pri izkazanih izgubah in seveda tudi ob izvajanju integracijskih procesov, za katere se zdi, da ponekod ostajajo še vedno na stranskem tiru.

JANJA DOMITROVIČ

OBSOJAMO ZATIRANJE MANJŠINE

ŠTEVILNIM PROTESTOM OB NEDAVNIH DOGODKIH NA AVSTRIJSKEM KOROŠKEM SO SE PRIDRUŽILI TUDI MNOGI DELOVNI LJUDJE IZ NAŠE OBČINE. ZBOROVANJA SO BILA V ILIRIJA — VEDROG, TOBAČNI TOVARNI (NA SLIKI), NA IGU (OBJAVLJAMO PROTESTNO PISMO), UTENSILII, KOMUNALNEM PODJETJU VIČ . . .

AMBASADA REPUBLIKE
AVSTRIJE
11000 BEOGRAD
Sime Majkovića 2

Delavci industrije gostinske opreme »IGO« LJUBLJANA, zbrani na protestnem zborovanju dne 17. 8. 1976, izražamo ogorčenje nad ravnanjem avstrijske policije ob priliki nedavnih dogodkov v Sinči vasi. Podpiramo prizadevanje naše manjšine v Avstriji za priznavo njene pravice iz člena 7 državne pogodbe in obsojamo nameravano preštevanje Slovencev. Čudimo se sosedskemu narodu, da ne more urediti vprašanja naše manjšine na demokratičen način, temveč dovoljuje strankarsko in nacionalno nestrpnost.

Stojimo na strani naše manjšine v njenih pravičnih zahtevah po dokončni ureditvi njenega statusa v Avstriji.

ZA DELAVCE KOLEKTIVA
»IGO« LJUBLJANA
podpredsednik izvršnega odbora
sindikata Miro ČETOJEVIČ

19. SEPTEMBRA ZBOROVANJE NA TURJAKU

Turjak bo v nedeljo, 19. septembra, ob 10. uri dopoldne sprejel preživele borce Prešernove brigade, zbrane aktiviste medvojne OF iz velikolaškega področja, aktivno operativno vojaško enoto planinske brigade France Prešeren, enoto štaba teritorialne obrambe, 150 članov mladinske pohodne enote Ljubo Šercer ter poleg številnih gostov tudi domačine in krajane teh treh krajevnih skupnosti.

Ob tej priložnosti bo v spomin na slavno borbo Prešernove brigade na Turjaku odkrita spominska plošča na pročelju Turjaškega gradu.

Že nekaj dni prej pa bo odšla na štiridnevni pohod »Po poteh partizanov tega območja« mladinska pohodna enota »Ljubo Šercer«, skupno s 50 borci tega območja. Na spominska obeležja bodo položili 27 vencev, obiskali pa bodo tudi matere in vdove padlih partizanov, katerim bodo izročili spominske plakete ob obletnici osvoboditve Turjaka.

SREDNJEROČNI PLAN NAŠE OBČINE SPREJET

Na julijski seji občinske skupščine so delegati razpravljali o predlogu družbenega plana razvoja občine Ljubljana Vič-Rudnik za obdobje od 1976—1980. Podali so pravzaprav dokončna stališča svojih delegatskih sredin, kjer je tekla razprava o osnutku oziroma predlogu že več mesecev prej. Bistvenih pripomb oziroma dopolnitev h globalnim usmeritvam nadaljnjega razvoja naše občine sicer ni bilo, podali pa so preciznejše dopolnitve k posameznim razvojnim področjem.

Vsi trije zbori delegatske skupščine so tako soglasno sprejeli predlog družbenega plana razvoja naše občine za obdobje od leta 1976—1980.

ODPRLA SO SE VRATA DVEH OSNOVNIH ŠOL, ZGRAJENIH IZ SREDSTEV SAMOPRISPEVKA

5. septembra je bila odprta nova osnovna šola v Horjulu. Zgrajena je bila iz sredstev samoprispevka, za katerega smo se v vseh ljubljanskih občinah odločili pred petimi leti. Šola se imenuje po 1. bataljonu Dolomitskega odreda in nedvomno pomeni veliko za šolarje kot tudi za krajane Horjula, katerim je bila ob njihovem krajevnem prazniku — 7. septembru — tudi najlepše darilo.

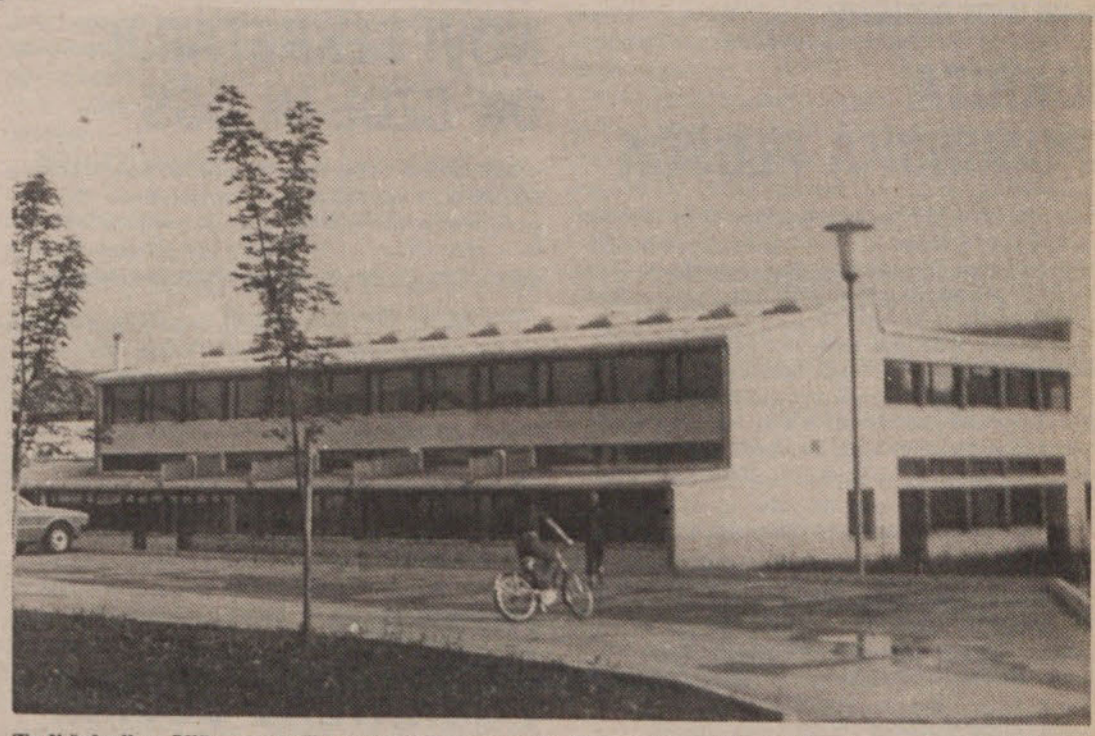

Tudi šolarji na Viču so veseli novega šolskega poslopja, zgrajenega iz sredstev samoprispevka, ki so ga slovesno odprli 4. septembra v navzočnosti številnih predstavnikov družbenopolitičnega življenja naše občine in krajanov tega območja. Zapis o novih osnovnih šolah bomo objavili v naslednji številki našega glasila.

RAZGOVOR S SEKRETARJEM OK ZSMS MLADENOM SUMINO

AKTIVNO OBDOBJE MLADIH

23. septembra se izteka mandat občinski konferenci in njenim organom ZSMS. Na volilni konferenci bo mladina viške občine ocenila svoje dosedanje delo in hkrati sprejela tudi program dela za naslednje mandatno obdobje. Natančneje pa bodo opredelili tudi vse akcijske naloge konference in njenih organov za naslednje šestmesečno obdobje.

Izkoristili smo ta razgovor predvsem z namenom, da v grobih orisih prikažemo delo OK ZSMS v tem obdobju.

Kako bi ocenili to mandatno dobo po obeh kongresih (republiškem in zveznem) predvsem z vidika kongresnih sklepov?

M. Sumina: »Pravzaprav se je reorganizacija v mladinskih vrstah začela že z 21. sejo CK ZK, tretjo sejo predsedstva CK ZK in z republiškega CK ZKS in bila pravzaprav zaključena s sprejemom republiških in zveznih kongresnih dokumentov. S to novo organiziranostjo smo skušali odpraviti težave in pomanjkljivosti zlasti nedemokratičnosti, forumskega dela, ozkosti in podobno. Po obeh kongresih smo uspeli vzpostaviti dobre delegatske odnose in tudi na delegatski osnovi formirali občinsko konferenco in njene organe. Seveda smo lahko sedaj zadovoljni, vendar zavedati se moramo, da je reorganizacija proces, ki traja. Predvsem poskušamo vzdrževati in razvijati aktivnosti v tistih organizacijah, kjer obstajajo realne možnosti za njihovo delovanje.«

Kakšna je sestava OK in koliko osnovnih organizacij ZSMS deluje v naši občini?

M. Sumina: »V organih občinske konference so poleg predstavnikov iz krajevnih skupnosti delovnih organizacij in šol vzpostavljeni stiki tudi z družbenimi organizacijami in društvi, kateri so naši kolektivni člani. Osnovne organizacije se vežejo po delegatskem principu — en delegat v občinsko konferenco. Iz posameznih področij pa se mladinci po delegatskem principu vežejo tudi v tri specializirane konference, kjer uveljavljajo svoje interese in se potem v občinski konferenci združujejo z interesi širši družbene skupnosti. To so konference mladih v izobraževanju, krajevnih skupnostih in mladih delavcev.

Ustanovljenih je sedaj okrog 100 osnovnih organizacij, od tega polovica v temeljnih organizacijah združenega dela.«

Koliko članov ZSMS je v naši občini in kako se mladi odločajo za vstop v to družbenopolitično organizacijo?

M. Sumina: »Po sedanjih podatkih je v naši občini vključeno v ZSMS 5000 mladincev, kar predstavlja od skupnega števila mladih približno 30 odstotkov. Ta odstotek je večji v delovnih sredinah, se pravi v temeljnih organizacijah združenega dela. Tam se starostna struktura počasi menja in tudi število zaposlenih v večini teh organizacij ni veliko. V šolah se število mladih v ZSMS spreminja na bolje, lahko pa rečem, da občutno opažamo nekakšno pomanjkanje generacije mladine iz let 1965 do 1972, ki pravzaprav v vrstah ZSMS ni zastopana tako kot bi pričakovali.

Sprejem v ZSMS je težavnejši tudi v tistih krajevnih skupnostih, ki so precej obsežne in zato tudi samo informiranje oziroma komuniciranje med mladimi slabše poteka.«

Ali ste se dovolj angažirali v akcijah sprejema mladih v ZSMS?

M. Sumina: »Če ocenjujemo sprejem po številu in po času, potem ga lahko ocenimo kot uspešnega, če pa bi ocenjevali naše prizadevanje, potem pa lahko ugotovimo, da moramo več pozornosti namenjati tudi v bodoče izobraževanje tistih, ki jih sprejemamo.

Ob tem pa moramo poudariti, da smo težo družbenega izobraževanja v tem obdobju ves čas in v prvi vrsti namenjali predvsem tistim, ki so vstopali v vrste ZSMS. Zavedamo pa se, da mora biti to izobraževanje stalno in še bolj poglobljeno.«

Kakšna pa je pripravljenost mladih za vstop v vrste ZSMS?

M. Sumina: »Vsekakor lahko ocenim, da obstaja velika pripravljenost in da si moramo vsi skupaj, vključno s sredinami, kjer mladi živijo oziroma delajo, še posebej pa z ostalimi družbenopolitičnimi dejavniki prizadevati, da se vrste ZSMS še ojačajo.«

Kako pa se mladi vključujejo v vrste zveze komunistov?

M. Sumina: »Vključevanje mladih v ZK je prav tako naša stalna naloga. Ves čas uspešno sodelujemo z občinskim komitejem ZKS. S koordiniranimi pripravami, kar zahteva tudi precej pogovorov, pripravljamo mlade in tako smo v teh dveh letih sprejeli v vrste ZK okrog 400 mladincev. Na žalost pa ugotavljamo, da premalo pozornosti vsi skupaj posvečamo nadaljnji aktivnosti mladinca-komunista v njegovi delovni sredini.«

Katere naloge v tem obdobju bi uvrstili med pomembnejše oziroma uspešnejše?

M. Sumina: »Pravzaprav bi lahko rekel, da je bilo poleg številnih rednih in obveznih nalog naše organizacije v ospredju idejnopolitično izobraževanje, ki ni bilo oziroma ni dovolj potekalo samo v okviru seminarjev in političnih šol, ampak ob vseh večjih akcijah, skratka tam, kjer mladina aktivno deluje. Na primer: mladinske delovne akcije, pohodi, obujanje tradicij itd. Tu smo storili ogromno, s tem, da v bodoče idejnopolitično izobraževanje v večji meri postane tudi prva naloga v osnovnih organizacijah ZSMS. Prav ta namen moramo okrepiti in razvijati mentorsko delo. Predvsem po interesnih dejavnostih, saj bi tako okrepili tudi sodelovanje z vsemi ostalimi organizacijami.«

V tem obdobju so spet zaživele tudi mladinske delovne akcije!

S. Mladen: »Tako je. Pripravljenost na sodelovanje v teh akcijah je iz leta v leto večje. Naj samo povem, za primerjavo, da smo imeli leta 1974 eno brigado, lani 3 brigade, letos pa kar 5 brigad, s skupno 250 brigadirji. Letos smo se tako udeležili dveh zveznih akcij (na Kozari smo predstavljali edino slovensko brigado), sodelovali smo na republiških akcijah pa tudi na lokalnih, saj smo z delom pomagali na Dobrovi, v Pacugu, prav sedaj pa bodo naši mladinci pomagali pri izgradnji vodovoda na Golem. Ničkoliko pa je bilo akcij, na katerih so mladinci urejevali okolico, delovne prostore, igrišča in podobno.«

Kako bi ocenili sodelovanje z ostalimi družbeno političnimi organizacijami?

M. Sumina: »Ugotavljamo, da je to sodelovanje na ravni občine dobro, da pa na žalost v posameznih osnovnih organizacijah to sodelovanje še ni zaživelo in včasih zaradi tega celo nastajajo težave. Mladi se morajo v delovnih organizacijah in v krajevnih skupnostih bolj vključevati v delo sindikata oziroma socialistične zveze, kajti problemi mladih niso samo problemi mladih in seveda tudi obratno.«

V okviru svojih možnosti smo se v tem obdobju uspešno vključevali v nekatere akcije širšega družbenega pomena, kot na primer stabilizacija, planiranje, izobraževanje in podobno.

JANJA DOMITROVIČ

VPISANO POSOJILO ZA CESTE PRESEŽENO V NAŠI OBČINI ZA 15 ODSTOTKOV

SLAB ODZIV PRI OBRTNIKIH, SAMOSTOJNIH POKLICIH IN KMETIH

Akcija vpisovanja posojila za ceste je že prešla prvo fazo. Tako je imel občinski štab za vpis posojila za ceste dne 26. avgusta sejo, na kateri je ocenil stanje vpisa v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah ter celotno akcijo na območju občine Ljubljana Vič-Rudnik. Po zadnjih podatkih je iz teh dveh skupin torej 15.140 vpisnikov ali 84 odstotkov vseh vpisalo posojilo v višini 27,483.040 din, kar predstavlja 115 odstotkov.

Pri krajevnih skupnostih so največ vpisali v KS Krim—Rudnik, Rožna dolina in na Viču, seveda pa so to krajevne skupnosti, ki sodijo po številu prebivalcev med največje v naši občini. Najslabše pa so se prav gotovo tej akciji odzvale KS Golo—Zapotok, Rakitna in Horjul, med delovnimi organizacijami pa so tak primer fakultete, še posebno Biotehnična fakulteta.

Tako so se na zadnji seji občinskega štaba tudi dogovorili, da bodo družbenopolitične organizacije v teh primerih sprožile dodatno akcijo, bili pa so tudi mnenja, da bi se tej akciji lahko odzvale predvsem tiste delovne orgnizaije, ki so dosegle presežek dohodka.

O tej akciji vpisa posojila za ceste so bili obveščeni tudi vsi obrtniki v naši občini preko Združenja samostojnih obrtnikov. Vendar ugotavljamo, da se jih, sicer različno po krajevnih skupnostih, še precejšnje število ni odzvalo, kljub temu, da vplačani žnesek predstavlja pri odmeri davka določeno olajšavo. Približno enako stanje pa opažamo tudi pri osebah, ki opravljajo samostojne poklice in pri kmetih.

Končno so na seji štaba sprejeli sklep, da bodo v septembru organizirali seminar za predsednike vpisnih komisij iz krajevnih skupnosti, kjer bodo dobili natančna navodila za vplačevanje in odvajanje vplačanih zneskov.

NA VELIKEM OSOLNIKU

ODKRITA SPOMINSKA PLOŠČA

Nekaj dni pred 35-letnico vstaje slovenskega naroda, ali natančneje 18. julija, je bilo v tej prijazni vasici spominska svečanost. V počastitev tega praznika je član predsedstva občinskega odbora ZZB Jože Zevnik odkril spominsko ploščo in spregovoril.

»Z današnjim odkritjem spominske plošče želim opozoriti mlado generacijo in bodoče rodove na težko pot, ki so jo v letih 1941—1945 morali prehoditi njihovi očetje in dedje. Mnogo zavednih Slovenk in Slovencev je darovalo svoje življenje za svobodo, ki jo imamo danes. V tej borbi je bilo žrtvovanih 1.800.000 življenj. V letu 1941 se je

pričela težka vojna, vojna za življenje in smrt.

Ob današnji svečanosti pa se moramo posebej spomniti junaške borbe naših zavednih domačinov in aktivistov na terenu. Pred 35 leti in v času same borbe so tu okrog italijanski fašisti s pomočjo domačih izdajalcev podžigali, pobijali in morili. Mnogo naših domov je bilo v plamenih, zemlja pa je pila kri naših najboljših sinov in hčera. Med njimi je bila tudi družina Centa, kateri danes odkrivamo to spominsko obeležje, spominjajoč se istočasno tudi na vse ostale borce in aktiviste, ki so žrtvovali svoja življenja v svojem domačem kraju ali širom naše ožje in širše domovine.

Mnogo je še živih med vami, ki se spominjate, kako so Centovo mamo, ženo Centa Antona, sina Rudija in Petrič Karolino Italijani in domači izdajalci 11. decembra 1942 privlekli v gozd pod Učice, to je pod cesto in jih zverinsko pobili. Tudi to zverinstvo pa ni omajalo zavednih vaščanov. Hrabrost in vera v svobodo sta bili glavni odličji tukajšnjih domačinov, da so se takoj v začetku okupacije smelo uprli okupatorju.

Naša mladina in bodoči rodovi morajo čuvati pridobitve narodnoosvobodilne borbe in nadaljevati tradicijo dedov in očetov borcev NOV. Le na ta način bodo prispevali k razvoju čimboljšega življenja. S svojo dosledno borbo pa morajo podpirati tudi vse tiste narode, ki še danes bojujejo neizprosen boj za svojo svobodo z imperialističnimi silami, ki jim vsiljujejo svoj red.«

Učenci iz osnovne šole Veliki Osolnik so pripravili nadvse prisrčen kulturni program, v katerem so sodelovali tudi pevci iz Velikih Lašč.

IMENOVANI SO NOVI SEKRETARJI OK SZDL IN OSS

Bine Lenaršič, ki je vrsto let opravljal posle sekretarja OK SZDL, je odšel na novo službeno dolžnost. Člani občinske konference SZDL so na svoji zadnji seji imenovali na to mesto Staneta Florjančiča, ki je bil do nedavnega zaposlen na Zavodu za slepo in slabovidno mladino.

Prav tako je odšel na novo delovno mesto tudi sekretar občinskega sindikalnega sveta Ciril Hrovat. Občinski sindikalni svet pa je na svoji zadnji seji imenoval za svojega sekretarja Janeza Kremžarja (do sedaj zaposlenega na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo), odbori občinskega sindikalnega sveta iz področja gospodarstva pa so imenovali za svojega sekretarja Rudija Rojca (do sedaj zaposlenega v Ljubljanskih opekarnah), katerega je tudi skupščina Kluba samoupravljavcev imenovala za sekretarja Kluba samoupravljavcev.

PRAZNIK POBRATENE OBČINE

17. septembra bodo občani pobratene občine Lajkovac iz SR Srbije praznovali svoj občinski praznik. Udeležila se ga bo tudi delegacija naše občine v kateri bodo poleg predstavnikov skupščine in družbenopolitičnih organizacij tudi šolarji iz osnovne šole Vrhovci, ki že dalj časa razvijajo vsestransko sodelovanje.

SODELOVANJE Z METLIKO

Predstavniki občinske skupščine Metlika so pred dnevi obiskali Kovinsko industrijo na Igu. Ob tej priložnosti je s predstavniki naše občine in te delovne organizacije stekel tudi pogovor o gradnji oziroma vzpostavitvi proizvodnje kovinskih izdelkov v tej slovenski občini. Metlika, ki sicer sodi med nerazvite občine naše republike, si močno prizadeva organizirati tudi nekaj proizvodnih obratov. S tem bi nudili domačinom zaposlitev, reševali pa bi tako tudi hkrati probleme zdomcev in preprečevali odseljevanje.

Kovinska industrija iz Iga je tako pristopila k izgradnji obrata oziroma vzpostavitvi proizvodnje kovinskih izdelkov, kjer bi bilo zaposlenih največ 50 delavcev.

BILI SMO V DRAŽGOŠAH

Na pobudo krajevne konference SZDL Horjul smo ob letošnjem dnevu vstaje slovenskega naroda — 22. julija skupaj s predstavniki družbenopolitičnih organizacij Horjula — odšli na veliko spominsko proslavo v Dražgoše. Slavnostnega razpoloženja ni motil niti dež.

S polno mero nepozabnih vtisov in spominov smo se vračali domov. Za nami pa ostaja legenda, ki je postavila najvidnejši mejnik [illegible] narodnoosvobodilnemu boju, o čemer bo še prihodnjim rodovom pričal veličasten spomenik na Dražgošah.

ZVEZA SINDIKATOV SLOVENIJE
OBČINSKI SVET
LJUBLJANA VIČ-RUDNIK
Trg MDB 7-1, 61000 Ljubljana

Štev.: 726-76-P
Datum: 25. 8. 1976

Na osnovi okvirnega sklepa 11. razširjene seje občinskega sveta Zveze sindikatov Ljubljana Vič-Rudnik o tem, da bo v septembru konferenca občinskega sveta Zveze sindikatov, ki bo povzela in zaključila razpravo o osnutku zakona o združenem delu v občini, je predsedstvo OS ZSS na svoji 30. seji dne 26. avgusta 1976 sprejelo naslednji

SKLEP

o sklicu občinske konference Zveze sindikatov Ljubljana Vič-Rudnik

1.

Občinska konferenca ZSS Ljubljana Vič-Rudnik bo v četrtek, 16. septembra 1976, ob 16. uri v veliki sejni dvorani SOb Ljubljana Vič-Rudnik, Ljubljana, Trg MDB 7.

2.

Konferenci se predlaga naslednji dnevni red:

1. Sklepna politična ocena razprave o osnutku zakona o združenem delu in nadaljnje politične naloge pri uresničevanju ustavne vsebine samoupravljanja v smislu tega zakona.
2. Poročilo o poteku in rezultatih javne razprave o osnutku zakona o združenem delu v občini Ljubljana Vič-Rudnik.
3. Razprava in sklepi.

Konferenco občinske Zveze sindikatov sestavljajo:

— člani občinskega sveta ZS, predsedniki komisij OS ZS, predsednik in člani obč. koordinacijske komisije za spremljanje uresničevanja ustave, predsednik in člani sekretariata občinskega političnega aktiva za organizacijo in spremljanje javne razprave, predsedniki konferenc OOS in nekaj predsednikov OOS, predsednik in podpredsednik ter člani izvršnega odbora kluba samoupravljavcev, sekretarji občinskega sveta ZSS in obč. odborov sindikatov;

— člani izvršnih teles OK ZKS, OK SZDL, OK ZSMS, ZZB NOV in ZRVS, ki predstavljajo na konferenci delegacije teh organizacij;

— člani predsedstva SOb: predsednik in podpredsednika SOb, predsedniki zborov SOb, predsednik in podpredsednika IS SOb, predsedniki skupščin in izvršilnih odborov skupščin SIS in nekaj predsednikov KS.

4.

Poimenska vabila udeležencem konference pošlje predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov skupaj s poročilom k 2. točki in s predlogom sklepov k 3. točki dnevnega reda konference. Uvodno poročilo k 1. točki dnevnega reda pa bo podano ustno na seji konference.

5.

Predsedstvo OS ZSS predlaga, da se pred sejo občinske konference ZSS sestanejo vsi občinski odbori sindikatov ter na svojih sejah povzamejo in politično ocenijo javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu ter dosežene in načrtovane spremembe samoupravne organiziranosti.

6.

Ta sklep je v skladu s statutarnim dogovorom slovenskih sindikatov in poslovnikom občinskega sveta Zveze sindikatov Ljubljana Vič-Rudnik.

Predsednik OS ZSS
JANEZ ČEBULJ

Glasilo občinske konference SZDL Ljubljana Vič-Rudnik. Urejata izdajateljski svet — častni predsednik dr. Josip Vidmar — in uredniški odbor: ing. Janez Čemažar, Milovan Dimitrić, Janja Domitrović (odgovorna urednica), ing. Alojz Habjan, Janez Jagodic, Bine Lenaršič, Ivo Zalar. Tehnični urednik France Anžel. Uredništvo in uprava Ljubljana Trg MDB 7-1, tel. 23-381, int. 26, tekoči račun SDK 50103-678-51173. Rokopisov ne vračamo. Tisk tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Glasilo dobijo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

OBISKALI SMO KRAJEVNO SKUPNOST HORJUL

OB KRAJEVNEM PRAZNIKU — 7. SEPTEMBRU — NOVA ŠOLA

Po večletnih prizadevanjih za čim uspešnejšo ureditvijo svojih krajev in njihovih problemov, KS Horjul naposled vstopa v obdobje, ko ta njena prizadevanja niso več zgolj želje na papirju, ampak postajajo vse bolj stvarnost.

O življenju in delu v krajevni skupnosti, težavah, ki jih še niso uspeli premostiti, a tudi o uspehih, ki jih že beležijo, smo se pogovarjali s predstavniki KS Horjul.

Merila za nadaljnji razvoj

»Po površini je naša KS največja v občini Ljubljana Vič-Rudnik,« pravi predsednik sveta krajevne skupnosti Franc Golc. Na pretežno hribovitem področju — tega je kar 90 odstotkov — je 13 naselij, med katerimi je največje Horjul. Na tem teritoriju, ki sega od vasi Podolnica kake tri kilometre pod Horjulom pa do šest oziroma dobrih deset kilometrov oddaljenega Šentjošta in Planine, živi približno 3000 prebivalcev, med katerimi jih je okrog 1000 zaposlenih s kmetijstvom.

Seveda je razlika od prejšnjih let dokaj velika, saj so se nekdaj na naših območjih ukvarjali s kmetijstvom, gozdarstvom in podobnimi panogami skoraj vsi, zaposlenih pa je bilo bolj malo. Prav tako seveda tudi še ni bilo toliko izobraženih in šolanih občanov, kot jih je na primer danes.

Sicer pa je naša KS zabeležila največji vzpon v razvoju 1955, ko je stekel obrat Rašice in dve leti kasneje (1957), ko je pričel obratovati obrat Elektronike (ISKRE — HORJUL), ki trenutno zaposluje približno 300 ljudi. Ti novi objekti so tako kot nova cesta, ki je naš kraj tesneje povezala z Ljubljano, spremenili podobo samega kraja, obenem pa v precejšnji meri dvignili osebni ter družbeni standard. Seveda pa z doseženim še ne moremo biti povsem zadovoljni. Želja imamo še veliko, vendar vsega žal še nismo uspeli zgraditi. Predvsem bi radi prišli do boljše trgovine, ki bi razpolagala z večjimi zmogljivostmi, zalogami in hitrejšo postrežbo, kajti sedanja trgovina žal ne more izpolnjevati vseh teh zahtev. Prav tako bi v prvi vrsti potrebovali novo cesto proti Vrhniki, na področju urbanizma pa nove zazidalne površine, ki bi omogočale občanom bolj nemoteno izgradnjo privatnih zgradb.

Potrebujemo tudi novo bencinsko črpalko, ki bi služila motoriziranim občanom, tako tistim z avtomobili, kot tudi tistim s traktorji in z drugimi motornimi vozili.

V tej zvezi bi omenil razvoj turizma, ki spričo ugodne lege kraja odpira velike perspektive našemu kraju.

Nekaj v tej smeri smo že napravili, zlasti na področju kmečkega turizma, kjer imajo pobudo predvsem posamezniki, z novim domom družbenih organizacij na Vrzdencu, Šentjoštu in z drugimi novimi družbenimi objekti pa se bodo te možnosti vsekakor še povečale.«

Zdravstvena služba je na odlični ravni

Zdravstvena služba pomeni nedvomno enega najpomembnejših dejavnikov v življenju KS. O le-tej nam je spregovoril dr. Darko Lavrenčič, predsednik krajevne konference SZDL Horjul.

»Zdravstvena služba v našem kraju je nedvomno na dokaj visokem nivoju. Le-ta razpolaga z dobro opremljeno splošno ambulanto s stalnim zdravnikom in višjo medicinsko sestro, prav tako pa tudi z zobozdravstveno ambulanto s stalnim zobozdravnikom in stomatološko sestro. Imamo tudi občasno posvetovalnico za žene in dispanzerško oskrbo, ki skrbi za občasne zdravniške preglede otrok, tako da so v tem pogledu večinoma zadovoljivo oskrbljeni. Resda se nekateri otroci radi izogibljejo pregledov, zaradi česar je dispanzerska služba nekoliko slabša, vendar pa še zdaleč ni zaskrbljujoča.«

Jože Praprotnik: »V pogledu oskrbe z zdravstveno službo dokaj slabo stoji posebno naš kraj Šentjošt. Zavoljo oddaljenosti in slabih prometnih zvez naši otroci namreč razpolagajo z vsega uro in pol na dan za zobozdravnika v Horjulu, ne veliko manjše težave pa ima tudi zobozdravstveni delavec, ki obiskuje bolnike na naših odročnih krajih.«

Dr. Darko Lavrenčič: »Kar zadeva splošno zdravstveno stanje v KS Horjul, je le-to precej slabše kot denimo pri otrocih iz mest. Razlog za to je med drugim prav gotovo tudi v mentaliteti okolja, ki ne posveča dovolj pozornosti prehrani in drugim pomembnim zdravstvenim faktorjem, ki so potrebni za zdravje otrok. Za reševanje tega problema bo potrebna predvsem rast osebnega standarda, obenem pa tudi izboljšanje življenjskih in prehrambenih pogojev.«

Poudarek na gospodarstvu

Gospodarska obrata v KS Horjul Elektronika in Rašica imata mimo drugih dejavnikov nedvomno velik vpliv na življenje in delo v KS. Ne le, da nudita kruh številnim krajanom in delavcem, ki sili iz drugih krajev (predvsem Ljubljane in Vrhnike), ampak se aktivno vključujeta tudi v življenje izven kolektiva.

»Naša tovarna v življenju KS prav gotovo zelo veliko pomeni,« je povedal direktor ISKRE Horjul dipl. ing. Radovan Vrabl. »Le-ta daje kruh skoraj 300 ljudem, pretežno domačinom, po drugi strani pa se potrebe kraja srečujejo s tovarno. ISKRA Horjul je namreč pomagala pri vrsti objektov in storitev v KS, neposredno pa se vključuje tudi v življenje v raznoraznih prireditvenih dejavnostih, na primer v kulturi in drugod. Spričo tega se seveda ne čutimo izolirane, ampak nasprotno lahko trdimo, da je tovarna naravnost vraščena v kraj. Pri tem se seveda še naprej trudimo, da bi se še tesneje povezali s krajem in z ljudmi.«

FRANC GOLC: »To, kar je navedel tov. direktor, povsem drži. Tovarna resnično vsestransko sodeluje z življenjem v našem kraju. Moram pa reči, da so naše želje še večje, kot jih nudi zdajšnje sodelovanje.«

PAVLE ZDEŠAR: »Posebno vprašanje v našem gospodarskem življenju predstavlja obrat Rašice. Le-ta trenutno ne stoji ravno najboljše (tako v pogledu slabe zasedbe strokovnega delovnega kadra, kot zastarele tehnologije), vendar pa vsekakor upravičuje svoj nadaljnji obstoj. Že nad dve leti se sicer govori o predpripravah na gradnjo novega objekta, o ekonomski upravičenosti obrata in drugih ukrepih v njegovi zvezi, vendar pa do zdaj še ni bilo nič storjenega. Rašico pa seveda še naprej potrebujemo, zato menim, da moramo občani še naprej dajati vso moralno podporo.«

FRANC GOLC: »Obrat Rašice je resda precej odmaknjen od siceršnjega življenja v KS. Manjka mu zlasti učinkovitejše organiziranosti in ustreznejše kadrovske zasedbe (zaposluje namreč same ženske), prav tako pa tudi sodobnejša tehnologija in primernejši delovni prostori.

Posojilo za ceste — do roka

Dr. Darko Lavrenčič: »Krajevna skupnost je trenutno bolj na prelomnici kot kdaj prej v času svojega življenja in delovanja. Dosegli smo takšno materialno bazo, da osnovne dobrine niso več noben problem, zato pa se srečujemo s težavami pri drugih vidikih družbenega življenja. Družbena in delovna sila so namreč postale tako raznovrstne da jih praktično skorajda ni več mogoče uspešno usklajevati v okviru krajevne konference SZDL in ZK, vendar postopoma v mejah naših optimalnih zmogljivosti. Tako smo uspešno izvedli že več pomembnih akcij, akcij za prizadeto Posočje v kateri smo zbrali štirinajst tisoč dinarjev, čakajo pa nas še akcije v zvezi z varstvom okolja, stanovanjskih problemov itd. Akcije posojila za ceste pa žal nismo uspeli izvesti pravočasno — vendar pa smo že imenovali štab ljudi, ki jo bo do roka prav gotovo uspešno izpeljal.«

PAVLE ZDEŠAR: »Za akcije nam manjka predvsem primernih terenskih delavcev. Vsi, tako občani, ki so neposredno vključeni v družbenopolitično življenje v kraju in tisti izven njega so namreč močno prezaposleni, obenem pa precej obremenjeni z drugimi samoprispevki (odziv pri slednjih je hvale vreden). Seveda pa s tem ne mislim reči, da ne bomo tudi akcije posojila za ceste izpeljali uspešno in do predvidenega roka.«

DR. DARKO LAVRENČIČ: »Občani, ki delujejo v raznih družbenopolitičnih organizacijah našega kraja so trenutno tako obremenjeni z raznoraznimi dolžnostmi, da bo treba nekatere olajšati preštevilnih funkcij. Zato mislimo že v kratkem nastaviti poklicnega tajnika administratorja, ki bo razbremenjeval prevelike akumulacije funkcij, obenem pa urejal tudi razne finančne zadeve.«

PAVLE ZDEŠAR: »Mislim, da bi bilo treba pri vsem tem pohvaliti razne odbore, ki delujejo v sklopu krajevne skupnosti. Le-ti so z majhnimi sredstvi naredili in še naredijo zelo veliko. Tako so razen hribovite Samotorice in Korene zgradili vodovodne mreže po vseh vaseh naše KS in opravili še vrsto drugih koristnih komunalnih del. Vključno z odbori iz Šentjošta in Butanjeve, ki so še posebno prizadevni, zaslužijo le-ti vse pohvale.«

ŠTEFAN VRHOVEC: »Pri nas je med drugim iz leta v leto tudi čedalje več vikendov »na črno«. Posebno veliko jih je na območju Butanjeve in sosednjih predelov, ki v sklepu »dolomitskega rezervata« nikakor niso na voljo za tovrstno gradnjo. Mislim, da bo treba prej ko slej nekaj storiti, da se bo takšna gradnja prenehala. Nekateri vikendi se gradijo celo nad vodovodnimi zajetji in podobnimi komunalnimi objekti, s čemer močno povečujejo onesnaženost okolja. Nesnaga in smeti pa so v naši KS že zdaj dokaj pereč problem, saj nimamo za to ustreznega odlagališča.«

ZK prevzema čedalje večjo pobudo

PAVLE ZDEŠAR: »Naša organizacija ZK ima trenutno 17 članov. Le-ta vključuje predvsem člane OO ZK ISKRE—Horjul in člane OO ZK na terenu, ki zavoljo premajhnega števila niso imeli zajamčenega uspešnega delovanja. Osnovna organizacija ZK deluje tudi na šoli. S sprejetjem novih, predvsem mladih članov, ki se čedalje aktivneje vključujejo v partijsko delo, pa nameravamo osnovati tudi OO ZK na terenu. Tako upamo, da se bo družbenopolitično življenje v kraju še bolj organiziralo.«

DR. DARKO LAVRENČIČ: »V doglednem času bomo vzpostavili tri OO ZK: v ISKRI—Horjul, šoli in na terenu. Tako bodo dani pogoji za bolj organizirano delovanje ZK v naši krajevni skupnosti. V neposredni zvezi s tem pa bo krajevna konferenca, ki je že uspešno zastavila svoje delo, imela v bodoče še večji pomen in obseg delovanja.«

Poleg ZK in SZDL sta tudi ZB in ZSMS organizaciji, ki se ne zadovoljujeta z doseženim, ampak nenehno iščeta nove poti in možnosti v svojem nadaljnjem delu.

ŠTEFAN VRHOVEC: »ZB Horjul je imela svoj čas svojih 120 članov, aktivnih udeležencev NOV, toda zdaj veliko teh ni več. Mnogo jih je pomrlo, drugi, tisti, ki so še ostali, pa delujejo v mejah svojih možnosti, ki pa so pri mnogih zavoljo starosti precej omejene. Kljub temu pa še vedno sodelujejo v domala vseh oblikah krajevnega življenja, posebno pri raznih spominskih prireditvah.«

JELKA RAZTRESEN: »OO ZSMS (ISKRE in KS) obstaja šele tretje leto. Naše akcije izvajamo po določenem planu, ki ga dobimo od višjih forumov, pri čemer sodelujemo zlasti na področju kulture, v pevskih zborih in pri raznih proslavah, zadnji čas pa smo aktivno sodelovali tudi v pripravah na otvoritev nove osnovne šole (predvsem pri čiščenju itd.). Pod našim okriljem deluje tudi disco club, ki smo ga zgradili povsem sami in ki privablja tudi mlade iz drugih krajev.«

Gasilska služba je na visoki ravni

FRANC GOLC: »Lahko rečem, da naša gasilska društva zadnje čase zelo napredujejo. Oskrbeli so se z novo, moderno gasilsko opremo, vse večjo pozornost pa polagajo tudi vzgoji novega kadra. To je dandanes končno tudi edina izbira, saj le tako lahko uspešno opravljajo svoje delo. Mimo svoje osnovne dolžnosti, GD pripravljajo vsakoletne družabne prireditve, proslavljajo obletnice ali se kako drugače vključujejo v življenje KS.

GD so izvršila tudi adaptacije v gasilskem domu v Horjulu in Žažarju, v Butanjevi pa pripravljajo gradnjo novega doma.«

DR. DARKO LAVRENČIČ: »Naši gasilci so se posebno dobro odrezali v letošnjem poletju, ko so v primeru požara v Zaklancu intervenirali celo pred poklicno ekipo iz Ljubljane. Tu nedvomno zaslužijo vso hvalo, vključno z njihovo pomočjo pri obnovitvenih delih na pogorišču in pri prostovoljnih prispevkih za oškodovanca, ki so mu skupaj z drugimi občani zbrali okoli milijon štiristo tisoč starih dinarjev. Ob tem pa moramo pohvaliti tudi delo ostalih družbenih organizacij in društev, posebno Rdečega križa, kulturno umetniških društev in drugih.«

DIPL. ING. RADOVAN VRABL: »Tovarna ISKRA je finančno pomagala horjulskemu GD pri nabavi gasilskega avtomobila ter druge potrebne opreme.«

Nova osnovna šola — uspeh volje in dela

Nova osnovna šola v Horjulu, ki je bila odprta na začetku letošnjega septembra, je nedvomno eden najvidnejših dosežkov, ki jih je zabeležil ta kraj v svojem razvoju. O njej in o šolstvu v Horjulu je nekoliko več povedala ravnateljica Anica Pogorelec. »Stara šola v Horjulu je bila prvotno zgrajena le kot trorazrednica. Pred zadnjo vojno je delovala kot šestrazrednica, po vojni pa je bila pričo vedno večjega števila šoloobveznih otrok preusmerjena v osemletko. Prostori v tej šoli, ki bo poslej služila VVZ, so bili ne le samo preutesnjeni, ampak vse prej kot primerni za današnji pouk, tako smo koristili tudi prostore v zadružnem in kulturno prosvetnem domu. Z novo šolo, ki je bila zgrajena v glavnem iz samoprispevka občanov ljubljanskih občin, bo teh težav slednjič konec. Zajemala bo 14 učnih prostorov in prostor za gospodinjski pouk, novo sodobno telovadnico in še nekaj drugih prostorov, ki bodo na voljo učencem.

Prvotno se je predvidevalo, da bi takoj na začetku pouka uvedli celodnevni pouk, vendar pa smo morali ta načrt spričo pomanjkanja gmotnih sredstev za sedaj opustiti. Velika in pomembna pridobitev šole bo med ostalim tudi uvedba novih krožkov in aktivnosti za učence, ki do sedaj za te stvari, spričo pomanjkanja prostora in drugih potrebščin niso imeli skoraj da nikakršnih možnosti.

Sicer pa v okviru teh krožkov že nekaj časa delujeta mladinski in pevski zbor, ki ju vodi profesor Albin Weingerl.

Med težavami, s katerimi se bomo še nekaj časa srečevali na naši šoli pa je pomanjkanje novega učiteljskega kadra. Trenutno bi potrebovali 3 nove učitelje za razredni pouk, poleg tega pa še nekaj novih stanovanj. Prav tako bomo morali v doglednem času rešiti tudi problem otroškega varstva in še nekaj drugih vprašanj, ki smo jih morali do zdaj zavoljo pomanjkanja finančnih sredstev ali pa zaradi priprav na otvoritev nove osnovne šole opustiti.«

POGOVOR JE VODIL:
MILOVAN DIMITRIĆ
ZAPIS ZA OBJAVO PRIPRAVIL:
BRANKO VRHOVEC

Razgovora v krajevni skupnosti Horjul so se udeležili (z leve proti desni): ing. Radovan Vrabl — direktor tovarne Iskra-TOZD Elektronika Horjul, Štefan Vrhovec — predsednik zbora delegatov in predsednik odbora za SLO, dr. Darko Lavrenčič — predsednik KK SZDL, Jože Praprotnik — namestnik predsednika sveta KS, Anica Pogorelec — ravnateljica osnovne šole Horjul, Pavle Zdešar, delegat družbenopolitičnega zbora občine Ljubljana Vič-Rudnik, Jelka Raztresen — sekretar OO ZSMS Iskra Horjul in Franc Golc — predsednik KS Horjul.

OBISKALI SMO KOMUNALNO PODJETJE VIČ

ENOTNA KOMUNALNA PRIHODNOST?

Zapeljemo na luknjo in avto presunljivo zaropota — »prekleta komunala!« zarobantimo, ponoči se spotaknemo ob smetnjak, ker ni luči — spet »prekleta komunala!«, ker ni razsvetljave in so smetnjaki na sredini cestišča, vode ni in kanalizacija ne požira — ponovno »prekleta komunala!« To je slišati dnevno tisočkrat, saj je to organizacija, ki je vedno česa kriva, pa najsi bo to res ali ne, ljudje se vedno jezimo nanjo. Dobrih lastnosti ji nismo pripravljeni priznati. Le redko vidimo vse tiste težave, s katerimi se srečuje takšna komunalna delovna organizacija, ki je še posebej izpostavljena, saj njeno delo zadeva vskega občana, saj skrbi komunala za ugodje vsakega posameznika. Hvaležnosti pa za to pri ljudeh ni. Je že tako in s tem so v komunalnih delovnih organizaicjah kar

Orodje, ki ga potrebujejo cestarji, je treba popraviti in to kar na star preskušen način: s kovanjem. To opravlja kovač Štefan Kovač.

sprijaznjeni, čeprav jih seveda to posebej ne veseli, vendar vedo, da delajo, da lahko svoj zaslužek ne enkrat opravičijo, da lahko mirno pogledajo v oči vsakomur, saj s pičlimi sredstvi naredijo marsikaj. Ker se komunalne organizacije že pred časom niso mogle kaj dosti razvijati, če so se usmerile le v komunalo, kajti ostanka dohodka ob pičlih sredstvih ni bilo, si je večina iskala zaslužek še v drugih sorodnih dejavnostih, večina v pred leti visoko konjunkturnem gradbeništvu. Vse te lastnosti veljajo tudi za Komunalno podjetje Vič, ki smo ga tokrat obiskali. Komunalno podjetje Vič ima v Ljubljani nedvomno svoj pomen, saj sta v Ljubljani le dve delovni organizaciji s tem delovnim področjem in ti dve se sedaj tudi skušata povezati. Tudi o tem je tekla beseda.

Letos Komunalnemu podjetju Vič ni šlo od rok, kot so načrtovali. Bile so težave. Direktor Komunalnega podjetja Vič VIKTOR ČEČ: »Letos imamo poprečno 360 zaposlenih, torej smo manjši kot lani. Do tega je prišlo zaradi izločitve občinskega cestnega sklada, ki je postal samostojen zavod. Zato nas je manj, pa tudi naš bruto proizvod je zaradi cepljenja ostal na lanski ravni, kar pa pravzaprav pomeni povečanje. Tako računamo, da bomo letos (to predvidevamo na osnovi polletnih kazalcev) uresničili 80 milijonov dinarjev bruto proizvoda.

Letošnji polletni kazalci pa so pokazali dokaj neugodno sliko, po domače izgubo. Namesto planiranega 1,6 milijona dobička smo se znašli z izgubo petih milijonov. Mrzlično smo začeli iskati vzroke, saj je to le preveč, čeprav smo pričakovali zaradi vsesplošnih gospodarskih gibanj, da bo malce slabše, kot pa je prvotno kazalo.«

In zakaj je prišlo do izgube? Kdo je krivec?

Viktor Čeč: »Krivcev je več. Vse se je zbralo naenkrat in izguba je tu, oziroma je bila, saj smo jo sedaj že pokrili. Del izgube je nastal zaradi prehoda iz fakturirane na plačano realizacijo. Mnogi nam niso plačali in potem smo se znašli v kaši, čeprav smo delo opravili, naročnik pa ni imel denarja. Praktično nimamo izgube, če bi gospodarili in obračunavali po starem. Velik del izgube nam je prinesel tudi odpis terjatev. Ta denar smo zaslužili, a ga nimamo in kot krivci smo prikazani mi.

Delati smo začeli lahko glede na vreme s polno paro šele maja in to, kar smo naredili v maju, juniju in juliju, ki so zelo rentabilni meseci, še nismo imeli plačano do polletja, kar je spet vzrok izgube. Sedaj so te kot tudi nekatere odpisane terjatve že poravnane, tako da bo v drugem polletju slika bistveno drugačna.

Delovne organizacije pa tudi letos manj naročajo. Prej asfaltiranje kakega dvorišča ni bil problem, sedaj pa so se podjetja v splošni gospodarski negotovosti ustrašila in nismo imeli naročil. To bomo občutili pri planu, ki bo verjetno za kakih 5 odstotkov pod pričakovanji. Sedaj se tudi mi navajamo na novi sistem.

Ne nazadnje pa smo za izgubo krivi tudi sami. Pri nas je padla produktivnost. Zakaj? Že dalj časa se govori, da se bomo pripojili h Komunalnemu podjetju Ljubljana in ob tem se širi vrsta alarmantnih novic, mnogi se bojijo za službe, bojijo se, da bodo slabše plačani in še in še, saj vsak ve, da ob takih združitvah vse mogoče govore. To pa moti delovni proces. Na gradbišču se začneta dva pogovarjati, delovodja jim tolmači, pridruži se še šofer in strojnik, pa še nekaj delavcev in preden vse po svoje v debati »ušlihtajo«, mine precej časa in v tem času seveda vse stoji. Produktivnost nam tako pada.«

Precej je govora, da vam je prinesel angažma v Istri izgubo. Je to res?

»V Istri, ki se turistično naglo razvija in ki ima že marsikaj zgrajenega, manjka infrastruktura. To je prilika za nas, saj zaradi ugodnega vremena tam ni sezone in nesezone. To pomeni za naše delavce zaposlitev tudi pozimi. Zato smo šli v Istro. Imeli smo lepe dogovore in pogodbe, vendar je vse precej preobrnil novi zakon. Naročniki nam niso mogli dati avansa niti zagotoviti takojšnjega plačila in je bilo konec. Pogodbe smo imeli ostre, saj jih moramo imeti, čeprav nam večkrat škodijo kot pa koristijo zaradi drastičnih pogojev. Tako je trenutno naša Istra v Pulju padla v vodo, medtem ko v Poreču normalno nadaljujemo delo. Ker nam v Pulju naročnik ni mogel zagotoviti takojšnjega plačila, smo dela ustavili in zato morali prestaviti mehanizacijo. To pa stane. Lahko bi tožili in dosegli, da bi nam plačali to, vendar zaradi dobrih poslovnih odnosov v bodoče tega nismo storili, temveč smo raje te stroške pač »požrli«. Toliko o tej izgubi v Istri,« pravi direktor Viktor Čeč.

Kako pa napredujejo razgovori o združitvi?

Predsednik delavskega sveta LUDVIK VOJŠČAK: »Pripravljamo združevanje oziroma pripojitev. Pravijo, da je pri pripojitvi vse enostavneje izvesti in da ne bi toliko komplicirali, naj bi se pripojili in ne združili s Komunalnim podjetjem Ljubljana. Toda, ali je samoupravljanje res prekomplicirano? Zelo dvomimo in menimo, da je enako mogoče izvesti združitev. To bi bilo v bistvu tudi pravičneje. Res da je Komunalno podjetje Ljubljana sedaj štirikrat večje, če upoštevamo vse od tržnic podjetja Rast, pokopališča itn. V sami komunalni dejavnosti, torej prvotni dejavnosti, če izločimo javno higieno, pa smo enako veliki, v mehanizaciji smo celo močnejši. Tudi kar zadeva vzdrževanje, smo si enaki, torej je pravična združitev. Pripojitev je jasna, če se združi npr. Saturnus z obrtno delavnico s šestimi zaposlenimi v našem primeru pa to ni tako jasno.

Trdimo, da morajo biti pred združitvijo karte na mizi. Da se bi najprej združili, potem pa o vsem razpravljali, to ne gre. To ni pametno. Če hočeš, da zakon »klapa«, se morata ženin in nevesta poznati in se pred ženitvijo dogovoriti o bodočnosti, sicer je polom,« meni Ludvik Vojščak.

»Brez natančnih elaboratov se ne moremo združevati,« ocenjuje predsednik zbora delavcev ing. IVO JANC. »Takšnih natančnih elaboratov pa ni. Da bi kdo ob združitvi ostal na cesti, ni bojazni, dela bo za vse, vendar ljudje ne verjamejo povsem. Zaposleni pri nas se tudi bojijo za osebne dohodke, ker v združenem podjetju ne bi obdržali svojih delovnih mest in bi bil npr. nekdo namesto glavni knjigovodja le obračunski ali podobno in to bi pomenilo nižjo plačo. To pa seveda odvrača ljudi.

Nedvomno je z gradbenega stališča primerno združevanje sil, vendar tu ne smemo iti tako daleč, da bi v Ljubljani od vseh konkurentov ostali le štirje ali celo en sam, ki bi gradil in bi imel monopolni položaj ali pa bi ga dosegli vsi štirje z dogovorom in bi potem izsiljevali cene. Pozor pred diktatom cen!

Izredno pomembno je združevanje operative. To naj bi v bodoče počeli v Ljubljani tudi ko bi se organizirali po individualni, kolektivni in zemljiški komunali.«

Kaj bo bolje za viške občane po združitvi podjetij?

»Kakšen dinar bo kaj ceneje zaradi manjše režije in boljše izkoriščenosti mehanizacije,« meni ing. Ivo Janc.

V čem je prednost združitve Komunalnega podjetja Vič s Komunalnim podjetjem Ljubljana?

Viktor Čeč: »To morate vprašati tvorce predloga o združevanju.«

»Ljudem pri nas gre za socialno varnost in nekateri vidijo strahove, ker se spominjajo nesoglasij, do katerih je prišlo pred leti ob združitvi Komunalnega podjetja Snaga in Komunalnega podjetja Tlak,« pravi ing. Ivo Janc.

»Krajevne skupnosti dobivajo večja sredstva. Letos so jih porabile še za nakup miz in pisarniške opreme, drugo leto pa bodo že začele graditi. Iskale bodo izvajalce. In če bo le en sam in ta drag, se bodo formirali novi izvajalci, novi servisi, zametki novih podjetij. Zato je prehuda koncentracija vprašljiva,« opozarja Viktor Čeč.

Tajnik samoupravnih organov JANEZ RANT: »Pripojitev kot oblika spajanja nikakor ni primerna in ni sprejemljiva. Bolj pametno je združevanje. Če se gremo namreč le formalno združevanje, ni to nič, treba je doseči resnično združitev in ta je mogoča le z združevanjem in ne pripojitvijo. Izgovor, da je združevanje prekomplicirano in zato predlog za pripojitev, je plehek. Za glasovanje o združitvi morajo biti narejeni akti, da delavci vedo, o čem odločajo. O tem pa so v Komunalnem podjetju Ljubljana premalo razmišljali. Proces združevanja mora iti po poti, da so najprej narejeni elaborati, saj je to osnova, da bo združevanje koristno za občana in delovni organizaciji. Tudi Komunalno podjetje Ljubljana se mora reorganizirati. Naš osnovni koncept je, da se enakovredno pogovarjamo in da gremo kot OZD v delitev sredstev in dela in se potem prilagodimo tako delu kot organizaciji. Nova organizacija pa mora biti organska celota obeh, ki se združujeta, ne pa le privesek,« poudarja Janez Rant.

V Komunalnem podjetju Vič pa po vseh teh težavah in načrtih o novi poti ne pozabljajo na zagotavljanje dobrih delovnih razmer in drugih socialnih ugodnosti za zaposlene. Tu ne gre le za osebne dohodke, ki so v poprečju 3800 din in so malce nižji, kot bi lahko bili, ker so se delavci odpovedali delu dohodkov za nove prostore delovne organizacije. Letos je podjetje zagotovilo 12 novih stanovanj družinam (nekateri delavci so lahko tako pripeljali svoje družine, ki so doslej živele v drugih republikah) in še štiri stanovanjske probleme so rešili z menjavami. Za 560 tisočakov pa so razdelili kreditov za stanovanja oziroma gradnje.

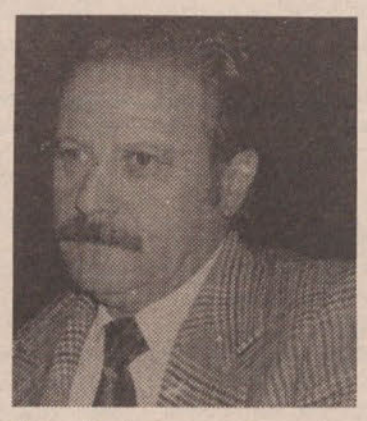

Janez Rant

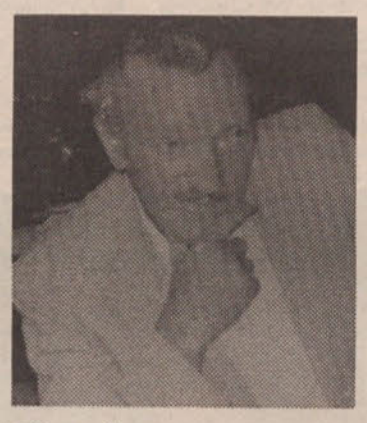

Viktor Čeč

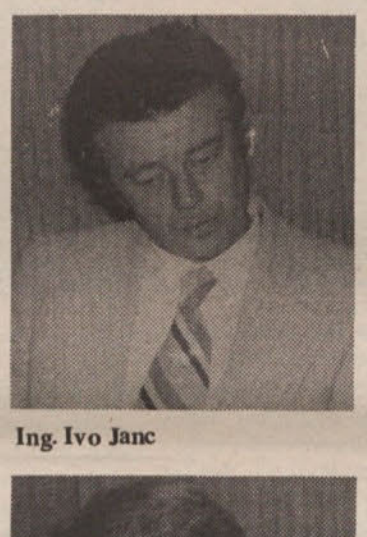

Ing. Ivo Janc

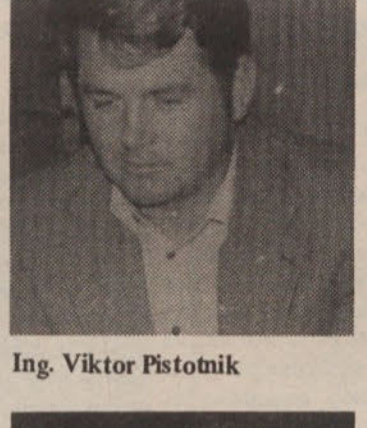

Ing. Viktor Pistotnik

Ludvik Vojščak

Predsednik osnovne organizacije Zveze sindikatov ing. VIKTOR PISTOTNIK: »Za zaposlene je delovna organizacija tudi obnovila samski dom, kjer je 160 ležišč. Za ležišče v tem domu plačajo delavci mesečno 120 din, za tri obroke hrane dnevno pa 20,50 din. To je pa kar ugodno, kajne? Na delo že dolgo ne sprejemamo nikogar več, ki nima zagotovljenega stanovanja. Pri nas ne ustvarjamo barakarjev. Samski dom imamo tudi v Istri. Težave pa imamo z zagotavljanjem toplih obrokov, saj jih le težko nudimo cestarjem, ki so po vsej občini in ima vsak po nekaj kilometrov ceste in ga je težko najti, medtem pa bi bila malica že mrzla, če bi mu skušali pripeljati topel obrok.

Skrbimo tudi za letovanje. Lani in letos je bilo 10 odstotkov zaposlenih (to je preko 30 družin) na letovanju, ki smo ga organizirali. Ko bom imel denar, pa bomo zgradili počitniški dom v Poreču, saj prostor že imamo.«

Pa sicer rekreacija, kultura itn.?

»Precej je abonentov v gledališču — tudi delavci iz južnih republik. Športno se udejstvujemo na različnih področjih od šaha do streljanja, vsako leto gre desetina kolektiva na pohod ob žici okupirane Ljubljane, imamo pravcato vojsko krvodajalcev, ki so dali kri že po petnajstkrat, nekateri naši delavci iz sosednjih republik pa so vpisali posojilo za ceste kar dvakrat: v svoji republiki, kjer so doma, in še pri nas. Vzorno, kajne?« se pohvali ing. Viktor Pistotnik.

Janez Rant: »Imamo zelo aktivno organizacijo ZK, ki se je sicer od lani zmanjšala zaradi odcepitve sklada za urejanje zemljišč, vendar jo bomo spet povečali, saj obravnavamo sedaj že štiri nove predloge za sprejem v ZK. ZK je prisotna povsod, pri vseh samoupravnih odločitvah je prisotno mišljenje OZK.«

Ing. Viktor Pistotnik: »Tudi za izobraževanje skrbimo, saj štipendiramo in pomagamo pri izobraževanju ob delu. Za delegate in člane samoupravnih organov smo organizirali enodnevni seminar in še druge oblike izobraževanja.«

In bodočnost? Kaj si želijo v Komunalnem podjetju Vič?

»Leta 1961 smo začeli z enim strojem in dvema avtomobiloma, danes imamo že veliko, hočemo pa še več za dobro občanov, zaradi katerih smo tu in zaradi katerih smo bili ustanovljeni in obstajamo. Najprej želimo končati garažo, potem nov samski dom, preseliti betonarno, bolje izrabiti obstoječe prostore, ki so veljali 30 milijonov (od tega smo si sposodili le 4,6 milijona) in doseči bruto proizvod 150 milijonov. To so naši načrti,« pravi direktor Viktor Čeč.

Tekst in fotografije: MILOVAN DIMITRIČ

Cesta bo lepša in širša, lukenj ne bo več. Prizor je z Vrhovcev, bil bi pa lahko od kjerkoli, kjer dela Komunalno podjetje Vič.

Betonske izdelke izdelujejo v betonarni kar na tekočem traku.

V KS KOZARJE

KONČNO SE JE PREMAKNILO

Delegati krajevne skupnosti Kozarje in njeni prebivalci lahko rečemo — končno se je premaknilo.

Z uveljavljanjem samoupravnih socialističnih odnosov na podlagi ustavnih načel, ki dajejo tudi občanom v krajevnih skupnostih polno možnost odločanja na področju kreiranja politike družbenega razvoja, smo si delegati vseskozi prizadevali izboljšati življenjske pogoje naših krajanov. Danes lahko rečemo, da so intervencije v občinski in mestni skupščini obrodile sadove.

Kozarje v srednjeročnem planu

V družbenem planu razvoja naše občine za naslednje petletno obdobje je vključena tudi naša krajevna skupnost in sicer po posameznih področjih.

Promet, ceste in zveze

— končati prvo etapo obvozne ceste na odseku Vrhnika—Ljubljana in Dolgi most—Črnuče

— ojačitev ter uvedba nove avtobusne proge v smeri Brezovica; podaljšanje proge od Dolgega mosta proti Brezovici

Stanovanjska izgradnja

— obstoječo nedovoljeno gradnjo vključiti v urbanizirano okolje ter zagotoviti primerno komunalno opremljenost

Komunalno gospodarstvo

— oskrbeti z vso komunalno infrastrukturo naselje Kozarje

— podaljšati zbiralnik A7 do naselja Kozarje, da bi se omogočil čimprejšnji priključek kompleksa Kozarje

— rušenje mostu preko Malega grabna in izgradnjo novega

Možnost izgradnje 10.000 stanovanj

Urbanizem

— pristopiti k izdelavi urbanističnega programa zazidave področja Kozarje, ker po ocenah lahko na 300 ha zemljišča zgradimo do leta 1980 10.000 stanovanj z vso potrebno infrastrukturo. Ta soseska je po mnenju strokovnjakov s svojo lego in pogoji primerna ustvariti močno zaledje industrije, z izredno dostopnostjo po novi avtocesti in Tržaški cesti.

Zato bo ena izmed glavnih nalog izdelava in sprejem urbanističnega programa širšega Kozarškega polja.

Vodno gospodarstvo

— nadaljevanje del na regulaciji Malega grabna

Turizem in gostinstvo

— izgradnja novega motela ali poslovnega hotela v Kozarjah

Obrt

— nove lokacije za razvoj obrti ob Tržaški cesti

Vzgoja in izobraževanje

— leta 1982 osnovna šola Kozarje z 20 učilnicami in telovadnico

Socialno skrbstvo

Opozorim naj, da temeljna skupnost socialnega skrbstva nudi pomoč otrokom iz materialno in socialno prizadetih družin, nudi pomoč ostarelim in onemoglim ljudem z zavodsko oskrbo in nego na domu, denarno pomaga osebam, ki niso sposobne skrbeti same zase ter nimajo dovolj sredstev za življenje.

Povedati moram, da so investicije, predvidene za našo krajevno skupnost, izrednega pomena.

Pomoč krajanov vedno dobrodošla

Krajani, ki so vsa dolga leta po vojni odvajali precejšen del svojih dohodkov zato, da se je gradilo v drugih krajevnih skupnostih, so se naveličali čakati, kdaj bo denar za izboljšanje življenjskih pogojev za našo krajevno skupnost.

Opozoriti moram še na dva pereča problema naše krajevne skupnosti. To sta: asfaltiranje Kozarške ceste in popravilo starega mostu žez Mali graben.

Kozarška cesta (občinska cesta) posebno v poletnih mesecih služi kot obvoznica, kadar se promet ustavlja na Tržaški cesti. Avtomobili dvigajo prah in onesnažujejo zrak. Prebivalci se pritožujejo, saj je stanje nevzdržno. Potrebno bi jo bilo asfaltirati.

Stari Dolgi most se je »utrudil«

Stari Dolgi most je dotrajal. Zdaj ga ne morejo uporabljati več niti kolesarji in pešci. Ob eni od prihodnjih poplav ga bo voda odnesla in ga zagozdila ob železniški most, ki stoji tik zraven. Pešci, ki hodijo v službo ali se vračajo iz nje, so se začeli posluževati železniškega mostu. Mislim, da mi ni treba pojasnjevati v kakšno nevarnost se podajajo. Lahko se prav kmalu zgodi nesreča. Kdo bo kriv? Obljubljeno nam je bilo, da bo most popravljen do konca maja 1976. Vendar še ni nič storjenega. Kmetje, ki so se ga tudi posluževali, sedaj vozijo po Tržaški cesti in ovirajo promet. Večkrat je bilo že poudarjeno, da je most tudi strateškega pomena za primer vojne. Nujno potrebno bi ga bilo obnoviti.

Naša krajevna skupnost, ki je še vedno brez ustrezne trgovine, mesnice, šole, ustrezne avtobusne zveze in kanalizacije je tudi brez prepotrebnega vzgojnovarstvenega zavoda. Le-ta pa verjetno sodi v naslednji petletni plan.

IRENA ŠIFRAR

Stari dolgi most podirajo

KS BRDO POČASTILA KRAJEVNI PRAZNIK IN DAN VSTAJE

Že dan prej so plapojoče zastave na Brdu opozorile mimoidoče, da se Brdo pripravlja na slovesnost ob svojem krajevnem prazniku 23. julija, ko je okupator moril in požigal na Brdu in Vrhovcih. V spomin na te dogodke so kakor vsako leto družbenopolitične organizacije krajevne skupnosti na Brdu počastile svoj krajevni praznik, združen z dnevom vstaje z zelo razgibanim programom.

Vaja civilne zaščite

Točno ob 9. uri dopoldne se je na znak sirene pričela velika praktična vaja civilne zaščite. Ogromen dim, ki se je valil iz »Kovačičevega naselja«, je opozoril, da so sovražna letala odvrgla zažigalne bombe in zanetile požar. Gorela sta

Spominska plošča padlim na Brdu

dva stanovanjska objekta. Gasilsko-tehnične enote in enote prve pomoči civilne zaščite ter gasilci Brda so takoj izvedli mobilizacijo svojih enot in pričeli akcijo gašenja in reševanja. V zelo kratkem času so prihitele na pomoč zdravstvena ekipa civilne zaščite Doma Bokalce, gasilske enote društva Kozarij in Brezovice z avtocisterno, ter se vključile v začeto akcijo reševanja in gašenja. S skupnimi napori je bil namišljen požar kmalu omejen. V tej akciji je bilo pri rušenju zgradbe več poškodb. Tu so imele ekipe prve pomoči Doma Bokalce in ekipe CZ Brda kar precej dela z obvezovanjem in prenosom poškodovancev do improviziranega centra prve pomoči za prevoz težjih poškodovancev v bolnišnico. Po končani vaji so se množica gledalcev te poučne vaje ter vsi sodelujoči pomaknili pred Dom družbenih organizacij k drugemu delu programa krajevnega praznika.

Spomin na padle domačine

Pred spominsko ploščo z vklesanimi 40 imeni domačinov, ki so dali svoja življenja v času NOB iz Brda in Podutika, se je pričela ob 10. uri dopoldne spominska svečanost. Pevski zbor Dolomiti je za uvod svečanosti zapel žalostinko »Kot žrtve ste padli«. Nato je imel Janez Omejc, predsednik zbora delegatov, svečan govor. Po enominutnem molku so člani krajevnega odbora Zveze borcev Viča, Brda in Vrhovcev položili vence pred spominsko ploščo na Brdu in na skupnem grobu talcev na viškem pokopališču. Članica DPD »Svobode« na Brdu mladinka Mojca Tasi je recitirala pesem Mateja Bora — Mati — pevski zbor pa je zapel pesem »Mi vstajamo«, pa zopet recitacija Mojce ter za zaključek so še pevci zapeli borbeno pesem »Delu čast in oblast«.

Sorodniki padlih žrtev in krajani Viča, Brda in Vrhovcev so ob izredno lepi udeležbi polagali pred spominsko ploščo šopke cvetja, prižigali svečke v spomin vsem, ki so dali svoja življenja za lepše življenje mlade generacije v socialistični družbi.

JERNEJ ČERTANC

OB RIHARJEVI CESTI V TRNOVEM

TRGOVINA BO!

Prebivalci soseske ob Riharjevi cesti v Trnovem se že dolgo sprašujejo, kdaj bo odprta že dolgo obljubljena trgovina. Zdaj je jasno vse; če bo šlo po načrtih, bo Mercator že konec letošnjega novembra odprl sodobno samopostrežno prodajalno.

V Mercatorju so o novi trgovini v Trnovem resneje začeli razmišljati ob sprejemanju srednjeročnega plana nadaljnjega razvoja podjetja. Tako je v lanskem letu padla odločitev, da v to investicijo poseže TOZD Hrana, ki tudi sicer deluje na tem območju. Morda gre zapisati še to, da je pred Mercatorjem v novem objektu načrtovalo svojo prodajalno več drugih trgovskih organizacij. Eden potencialnih kupcev tega lokala je bila tudi ljubljanska Nama in njenim potrebam in zahtevam je tudi prilagojena gradnja. Vendar je kasneje Nama odstopila od tega, ker je prodajni prostor namenjen le za samopostrežbo.

V Mercatorjevi TOZD Hrana pa so že dlje časa razmišljali o tem, da je treba preskrbo v tem predelu mesta izboljšati. Dve stari, klasični trgovini sta že premalo. In ko bodo v Trnovem dokončane vse novogradnje, v neposredni bližini bo zraslo novo stanovanjsko naselje s 1200 stanovanji, bo treba že razmišljati o še eni novi prodajalni za splošno preskrbo. Tako bi zmogljivost obeh prodajaln zadoščala za zadostno in nemoteno preskrbo občanov. Za omenjeno prodajalno, ki naj bi zrasla v naslednjih letih, pa tudi obstojajo realne možnosti, da jo prav tako postavi Mercator.

Ko že govorimo o novih gradnjah trgovskih objektov na področju naše občine, naj zapišemo tudi to, da bo Mercator prav tako sodeloval pri izgradnji potrošniškega centra v Bonifaciji. Predvidoma v letu 1980 bo tam odprl samopostrežno prodajalno. Že za naslednje leto pa načrtujejo manjšo samopostrežnico v Vnanjih Goricah, kjer stara klasična trgovina ne ustreza več.

Pa se vrnimo k samopostrežbi ob Riharjevi. Sama lokacija je ugodna, vendar pa gradnja ni najbolj funkcionalna. In to predvsem iz dveh razlogov. Projektant je, žal, pozabil na ustreznejše komunikacijske poti in trgovina, tako postavljena, kot je sedaj, posega v življenjski prostor stanovalcev. Dejavnost trgovine bo motila njihov mir; predvsem zaradi dovoza blaga in embalaže, kar pa je pri delu trgovine pogost pojav.

Še nekaj je, kar bo oteževalo delo. To je razporeditev prostorov, ki je neustrezna. Zaposlenim bo nalagala veliko več dela predvsem zato, ker so skladišča postavljena na nepravem mestu.

Samopostrežna prodajalna, zraven nje bo tudi bife, bo v pritličju novogradnje, v nadstropju pa bo poslovala Ljubljanska banka. Celotna etaža v pritličju meri 538 kvadratnih metrov. Od tega odpade na prodajni prostor 238 kvadratnih metrov, na bife 72, 163 na skladišče, razliko pa predstavljajo pomožni prostori.

Predračunska vrednost objekta je predvidena na 11,5 milijona dinarjev. V ta znesek so vključena gradbena dela, oprema prostorov (samopostrežbo in bife bo opremila Mercatorjeva TOZD Investa) in pa tudi trajna obratna sredstva. Pri tem sodeluje Ljubljanska banka v višini 70 odstotkov (razen pri trajnih obratnih sredstvih in prispevku za energetiko, ki gredo iz sredstev TOZD oziroma iz združenih sredstev Mercatorja).

Računati je, da bo prodajalna odprta konec novembra, najkasneje pa v decembru mesecu. Za to vlaga Mercator vse napore, seveda pa veliko zavisi od izvajalcev del, pravočasne dostave opreme itd. Za novo prodajalno v Mercatorju tudi že pripravljajo potrebno osebje. Zaposlenih bo dvaindvajset delavcev; nekaj jih že imajo na razpolago v ostalih prodajalnah, nekaj pa jih bodo sprejeli na novo. Vendar bodo pri tem zadevali na že znane težave. Za trgovino je težko pridobiti delavce, saj jih vse več uhaja v administracijo. Zaradi težkega dela, neurejenega delovnega časa (izmensko delo) in nenazadnje tudi zaradi osebnih dohodkov.

Vendar v Mercatorju upajo, da bodo tudi ta problem rešili.

MILE BITENC

V novi poslovni stavbi na Riharjevi cesti bo tudi Mercatorjeva trgovina

NOV VODOVOD

Krajevna skupnost Rob leži na 4500 ha površine, številna naselja in zaselki so močno raztreseni po vsem področju, na katerem živi 900 krajanov. Še takoj po drugi svetovni vojni 30 zaselkov na tem področju ni imelo ne vodovoda ne elektrike pa tudi cestne povezave so bile vse prej kot zadovoljive. Vendar so se ljudje iz teh krajev ob pomoči ožje družbene skupnosti odločili, da tudi te osnovne komunalne potrebe na zadovoljiv način rešijo. S številnimi akcijami, bodisi z delovnimi oziroma udarniškimi pa tudi z zbiranjem sredstev, so močno spremenili podobo teh krajev.

Letos spomladi so krajani Roba dokončno sklenili, da zgradijo še preostalo vodovodno omrežje. Izdelali so načrte za napeljavo vodovoda v dolžini 8 do 9 kilometrov, ki bo oskrboval z vodo kar 9 zaselkov. Čeprav so se zavedali, da je izgradnja takšnega vodovoda zahtevna in navsezadnje tudi draga stvar, so s skupnimi močmi in z mnogo dobre volje pristopili k akciji. Predračunska vrednost izgradnje tega vodovoda znaša 1,12 milijona dinarjev. Ta denar so poleg krajevne skupnosti Rob iz KS Velike Lašče prispevali še občinska skupščina, GG — Uprava Velike Lašče, Kmetijska zadruga Velike Lašče in pa seveda občani sami. Njihov delež je bil precejšen, saj je povprečno vsak krajan prispeval 5 do desettisoč dinarjev in sto do stopetdeset delovnih ur.

Dela so sedaj v tej prvi fazi končana. Devettisoč metrov vodovodnih cevi je po začrtani trasi položenih v zemljo, pripravljeni pa so že tudi izkopi za dva rezervoarja in zajetje vode, kar bodo dokončno uredili v naslednjem letu. Krajani upajo, da bo voda stekla po novem vodovodnem omrežju že naslednje leto.

LUČ BO ZASVETILA TUDI V BUKOVCU

Zaselek Bukovec predstavljata pravzaprav samo dve hiši, pa vendar je ta zaselek ostal mnogim borcem in partizanom v spominu po ljudeh in pomoči, ki sta jo ti dve hiši radodarno izkazovali med drugo svetovno vojno.

Pa vendar se je ta zaselek do nedavnega močno ločil od ostalih, saj tu ni bilo elektrike. Krajevna skupnost Rob je v svojem obsežnem načrtu elektrifikacije sleherne hiše na njenem področju sklenila napeljati elektriko tudi v Bukovec. S tem ko bo že pred koncem letošnjega leta zasvetila luč tudi tu, bo njihov načrt in akcija, da bo v sleherni hiši te krajevne skupnosti električna napeljava, uspešno uresničen.

POŽAR V ZAKLANCU

Dne 20. 7. letos je strela udarila v gospodarsko poslopje Rudolfa Skopca v Zaklanec pri Horjulu. Ogenj se je zelo hitro razširil in je že gorelo v seniku. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Horjula, Vrzdenca in iz Ljubljane. Gasili so kar se je dalo, a kljub temu je rdeči petelin napravil svoje. Varovali pa so sosedov hlev, ki je v neposredni bližini. Rešili so 10 glav goveje živine, a krma je vsa zgorela. Poslopje je bilo 28 m dolgo. Škoda je zelo velika, zavarovani so bili nizko. Nesrečni Skopec je bil čisto obupan, toda v nesreči ni ostal sam. Na pomoč so mu priskočili prvi sosedje ter ostali vaščani iz Zaklanca. Deset kmetov je vzelo vsak po eno živino, ki jo bodo krmili toliko časa, dokler ne bodo obnovili vsaj streho. Vaščani pomagajo tudi pri sečnji lesa in pri drugih delih, da bi čimprej obnovili vsaj hlev. Kmetje iz vasi Žažar in Koreno pa so darovali les za streho. Tudi organizacija Rdečega križa Horjul je stopila v akcijo za pomoč pogorelcu. Zbrala je v vasi Horjul, Vrzdenec in Podolnica 14.370 din, katere je družina Skopec zelo hvaležno sprejela.

Pregovor pravi: »Gorje mu, kdor v nesreči biva sam!« Družina Skopec ni ostala sama. Lepo je izkazati tovarištvo v nesreči!

OOR. K. Horjul in družina Skopec se prav prisrčno zahvaljujeta vsem gasilcem, darovalcem lesa in denarnih prispevkov ter vsem, ki ste karkoli pomagali in še pomagate pri tej hudi nesreči.

FRANCKA VRHOVEC

KLUB UPOKOJENCEV NA RUDNIKU

Že drugo leto deluje Klub upokojencev na Rudniku v novih prostorih na Rakovniku v montažni hiši. Ta je kar prostorna ter ima spredaj lepo balinišče. Notranjost (štiri sobe) so lepo urejene — opremljene s slikami iz NOB. Tu imajo svoj prostor tudi kvartalci.

V klubskih prostorih je vedno živahno, znamenje, da člani radi prihajajo tja. Nekateri postoje »pri šanku«, kjer jim je na voljo dobra pijača in solidne cene jedače, pa vljudna beseda uslužbenk. Res prava domačnost je med člani v gostinskih prostorih. Še bolj prijetno je tudi zaradi lepe okolice oziroma narave s svežim zrakom mogočnih dreves v bližnjih gozdovih Golovca.

Ta klub upokojencev je verjetno res eden izmed lepših v Ljubljani. Tu se človek lahko odpočije in poživi.

POJASNILO OBČANOM

Plačevanje davka od stavb uživalcev stavb, ki so gradili v okviru stanovanjske zadruge

V več primerih se dogaja, da se občani združujejo v stanovanjske zadruge, da bi ob pomoči družbene skupnosti sezidali hiše in pridobili stanovanje za svoje potrebe. Namen občanov je, da si po dograditvi na stavbi ali stanovanju pridobijo tudi lastninsko pravico. Velikokrat stanovanjske zadruge prenesejo lastništvo na občane. Včasih pa se to ne zgodi. Za lastnike stanovanjskih stavb in stanovanj ni spora o plačevanju davka na stavbe. Tako vprašanje pa nastopi pri tistih, ki še niso lastniki. Temeljni zakon o stanovanjskih zadrugah iz leta 1968 o plačevanju davkov članov stanovanjske zadruge nič ne pove. Tudi novi zakon o stanovanjskih zadrugah o tem ne govori. Znano pa je, da ti občani ne plačujejo stanarine, odplačujejo kredite, ki so individualno porazdeljeni in imajo sploh vse lastnosti lastnikov stanovanjskih stavb in stanovanj, le da niso vknjiženi v zemljiški knjigi kot lastniki. Zato jih bo smatral davčni organ kot uživalce stavb in stanovanj, ki so po zakonu o davkih občanov dolžni plačevati davek na stavbe. Taki občani morajo torej narediti davčno napoved za stavbo ali stanovanje, če je seveda že niso. Zanje tako, kot za vse občane, veljajo določbe o plačevanju davka od stavb po zakonu o davkih občanov. Zato veljajo zanje tudi določbe o 10-letni oprostitvi davka za nove stavbe ali stanovanja. Vsi lastniki in uživalci stavb ali stanovanj pa so, ne glede na 10-letno oprostitev davka od stavb, dolžni plačevati prispevek za zaklonišča.

IRENA ŠIFRAR, dipl. iur.

NA ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA

ZA PROMETNO VARNOST OTROK

Začetek novega šolskega leta je vsekakor izreden dogodek za mnoge otroke in starše. Za ta trenutek se kopiči vrsta skrbi, ki spremljajo tako ene kot druge z željo, da bi bil začetek šolskega obdobja čimbolj uspešen. Skrbi pa, kot vemo, ni nikoli konec.

Mi se bomo v tem sestavku dotaknili le ene in ta je: SKRB ZA VARNOST OTROK NA POTI V ŠOLO IN DOMOV.

Prav nič ne pretiravamo, če jo štejemo za eno najpomembnejših. In še tole: to ni samo skrb staršev, šole ali otrok samih, ampak slehernega udeleženca našega prometa, posebno motoriziranih.

Otroka moramo začeti sistematično vzgajati za varno vsakdanjo pot na poti dom—šola—dom, pa tudi sicer.

Že vrsto let nas prometno varnostne razmere ob začetku šolskega leta opozarjajo na to, da se prav v tem začetnem obdobju šolskega leta dogaja precej več prometnih nezgod otrok kot v drugih mesecih. Tega ne moremo prezreti in dopustiti, da bi naši najmlajši že na prvem koraku v življenje omahnili pod kolesi današnjega prometa.

Tisti, ki skušamo v vseh oblikah skrbeti za varnost otrok na poti v šolo pa vedno znova ugotavljamo, da zanje ni bilo dovolj poskrbljeno. Otroci pa kot otroci — eni odraščajo, drugi doraščajo itd. Na tej njihovi začetni življenjski poti pa se vedno bolj resno vključujejo v cestni promet, v promet, ki je danes toliko nevaren, da moramo na lastno varnost pomisliti vselej, ko se od doma ali domov odpravljamo od koderkoli po katerikoli poti.

Prvih dni in tednov se najbolj bojimo. Posebno prvošolčki se znajdejo v krogu kjer vse vrvi okrog njih, so raztresenih misli, polni šolskih skrbi na poti itd. Taka je približno njihova spremljajoča fantazija na poti v šolo in nazaj. Vse to je več kot dovolj za nepredviden korak pred avtomobil .

Vedeti moramo, da so se prometno varnostne razmere od lanskega do letošnjega leta spremenile. Spremenile v toliko, da je prometa na enako širokih in enako zavarovanih cestah precej več in tako so tudi možnosti prometne nezgode neprevidnih otrok mnogo večje. Posebno moramo skrbno paziti, **da bomo prvošolcu izbrali do šole najvarnejšo pot,** ne glede na to, če je morda malce daljša. Z njimi »vadimo« hojo v šolo, se pravi, **pokažimo jim kje in kako ter kdaj naj gredo čez cesto, kako naj hodijo po cesti, ki nima pločnikov, kako naj ravnajo na križiščih.** Poučimo jih, kakšne nevarne situacije lahko nastanejo in kako naj se jih izogibajo. Tudi otroke kolesarje, zlasti mlajše opozorimo, predvsem jim pa povejmo, da kolesarska izkaznica še ni popolno jamstvo varne vožnje.

Približuje se jesenski čas in dan se hitro krajša. Otroci se bodo zaradi tega marsikje znašli na poti v šolo v času slabe vidljivosti. Zelo koristno je, pa tudi sicer je pametno, **da otroke oblačimo v zaščitna oblačila — rumene, svetle, citronove barve. Tudi šolske torbe naj bodo opremljene s svetlobo odbojnimi materiali. Prvošolcem obvezno nadenimo okrog vratu rumeno rutico.**

Starši, posvetujmo se s šolo, učiteljem, razrednikom, mentorjem. Njihove dragocene vsakoletne izkušnje bodo dobrodošle v prid našim osnovnošolcem. Upoštevajmo njihove nasvete in priporočila, saj gre vendar za varnost naših otrok.

Kaj pa ostali udeleženci v prometu? Vsi, prav vsi moramo biti tako zrele zavesti, da storimo vse, prav vse za varnost otrok, kjerkoli se z njimi srečujemo, Če od otrok zahtevamo, da se v prometu ravnajo tako, kot si želimo za njihovo varnost, potem tudi z našim ravnanjem pokažimo zgled vzornega udeleženca v prometu.

MARJAN METLJAK

VELIKOLAŠKA MLADINSKA POHODNA ENOTA DOLFETA JAKHELA

V Velikih Laščah smo 8. maja 1976 v okviru osnovne organizacije ZSMS ustanovili mladinsko pohodno enoto, ki šteje sedaj 30 članov (mentor Karol Kobe, sekretar OO ZKS Velike Lašče, komandant Janez Rigler, komisarka Cilka Kaplan).

Imenovali smo jo po predvojnem revolucionarju Dolfetu Jakhelu, članu CK KPS, sekretarju okrožnega komiteja KPS Grosuplje in komandirju Grosupeljske partizanske čete, ki se je v začetku januarja 1942. leta priključila II. štajerskemu bataljonu.

Dolfe Jakhel je s svojimi revolucionarnimi izkušnjami leta 1941. pomagal utirati pot mladi in še maloštevilni celici KPS Velike Lašče in skojevski organizaciji za cilje OF. Posebno mu je bila pri srcu mladina in se je zato neštetokrat udeleževal tudi sestankov SKOJ v Velikih Laščah in okoliških vaseh. Dolfe Jakhel je umrl 8. januarja 1942 v skromni gozdarski koči v Medvedjici pri Turjaku zaradi smrtne rane pri napadu na karabinjersko postojanko v Turjaku (6. januarja 1942).

Italijanski okupator je osumil sodelovanja pri tem napadu aktiviste OF iz Velikih Lašč. Istega dne so sardinski grenadirji iz belgijske kasarne obkolili Velike Lašče in odpeljali okrog 46 mož, fantov in deklet. Izdajalca, ki so ga Italijani službeno premestili v Ljubljano, kjer se je pripravljal za glavno pričo na vojaškem sodišču proti Velikolaščanom, so likvidirali vosovci na ljubljanskih ulicah.

Že iz teh skopih podatkov na podlagi spominov prvoborcev iz Velikih Lašč vidimo, da je ime Dolfe Jakhel neločljivo povezano z zgodovino KPS, OF in NOB v Velikih Laščah. V zahvalo za njegova prizadevanja za marksistično in borbeno vzgojo takratne mladine in za njegove velike zasluge bo velikolaška mladinska pohodna enota Dolfeta Jakhela s ponosom nosila njegovo ime in ga slavila kot vzor komunista-partizana, ki je razdajal svoje revolucionarne moči tudi na območju rajona OF Velike Lašče in tu žrtvoval svoje življenje v najtežjih dneh naše revolucije.

Na vseh pohodih po poteh revolucije bo ohranjala in razvijala idejo bratstva in enotnosti, še posebno, ker so prav v teh krajih strahotno divjali belogardistični zločinci.

Dolfetu Jakhelu je njegov prijatelj Matej Bor posvetil pesem, ki jo najdemo v zbirki »Previharimo viharje« in katere drugi del se glasi:

»Z resnico po kosteh ljudi oplazi!
Morda shodilo bo, kar danes lazi.
Mar ni v slovo naročal tvoj nasmeh:

Če jaz umolknil kdaj bi tu med bori,
prijatelj, daj, še zame spregovori!
Umolknil si. Tvoj glas? Po vseh poteh...«

Iz biltena OO ZSMS Velike Lašče
KRPANOVE NOVICE, št. 1, avgust 1976
zbrala Cilka Kaplan

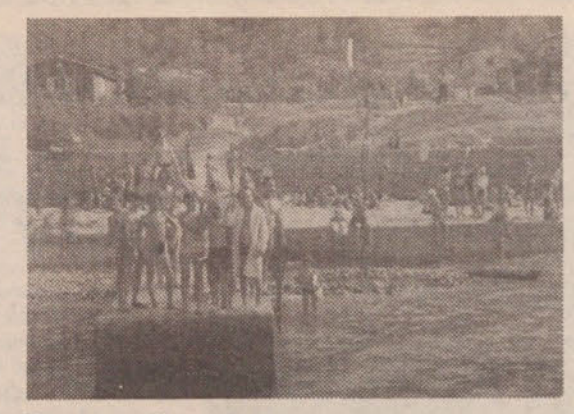

Pacug s svojimi začasnimi prebivalci

OHRANIMO PACUG TUDI ZA KASNEJŠE RODOVE

Med Strunjanom in Fieso na drugi strani se nahaja prijeten z gostim zelenjem obraščen zaliv, kjer so našli svoj prostor ob morju tudi otroci naše občine. To je Pacug. Čeprav le 10 minut hoje oddaljen od prej omenjenih krajev nudi izredno lego za vodenje otroških letovanj in kolonij. Ločeni od drugih kopalcev se lahko otroci nemoteno gibljejo ob vodi in pri športnih igrah, kar je drugod zaradi turistov otežkočeno. In prav o skupinici pritličnih hišic ob morju in njihovih začasnih prebivalcih nameravamo govoriti v tem sestavku.

Od 7. junija dalje se je v Pacugu zvrstilo 586 otrok v treh izmenah, kjer so pod vodstvom svojih učiteljev imeli šolo v naravi. Za njimi pa so po 28. juniju prišli v štirih izmenah osnovnošolski otroci iz vseh naših občinskih šol. Dvotedenskega letovanja se je udeležilo 727 otrok. Pridružili so se jim tudi otroci slovenskih staršev, ki žive na

Tudi predšolski otroci so našli svoje mesto med starejšimi vrstniki

Švedskem in drugih zahodnih državah. Teh je bilo 43. V sodelovanju z Slovenskim društvom v Maölmeju in v Göteborgu namreč prihaja vsako leto na naš Jadran manjša skupinica otrok, ki na ta način ponavadi prvič pride na naše morje. Zveza prijateljev mladine občine Ljubljana Vič-Rudnik je v sodelovanju z osnovnimi šolami na letovanje skušala pritegniti čim večje število otrok iz socialno šibkih družin. Prednost so imeli tudi otroci iz nemestnih in podružničnih šol, ki ponavadi redkeje najdejo priložnost za daljše bivanje ob morski vodi. Pri teh naporih so na ZPM v veliki meri uspeli, vendar se zavedajo, da bi se ob še večjem sodelovanju dalo pritegniti še večje število otrok, ki jim je to edini način za letovanje na morju. Poudariti je treba, da so starši v poprečju prispevali za 14-dnevno bivanje svojih otrok samo 600,00 din.

Pod vodstvom svojih vzgojiteljev so se mladi občani temeljito seznanili z zgodovinskimi in kulturnimi znamenitostmi bližnjega Pirana, Fiese in Strunjana. Omogočena jim je bila tudi vožnja z ladjico, ki jih je popeljala na krajši izlet. Spoznali so tudi življenje v vodi in v gozdu ter navade njim tujih živali. Zlasti zanimiva so bila športna tekmovanja, saj so prav letos v sodelovanju z TKS naše občine obnovili vse športne objekte. V vsaki izmeni so imeli tekmovanja v košarki, nogometu, rokometu in v plavanju. Najboljši so za dosežene uspehe dobili lična priznanja. V večernih urah pa so se zvrstili zanimivi družabni večeri ob tabornem ognju. Ob državnih praznikih pa so najmlajši v sodelovanju s svojimi tovariši pripravili lepo proslavo z deklamacijami in drugimi nastopi.

Otroci iz mrzle Švedske na toplem soncu Jadrana

Skratka, otroci so se ločili od začasnih domov. Organizatorji letos niso imeli večjih težav. Hujših bolezni in nesreč ni bilo in tudi z vremenom so imeli dolgo časa srečo. Le v avgustu se je vreme skazilo in sta zadnji dve skupini nekoliko več časa preživeli pod streho. Poleg osnovnošolskih otrok je letovalo tudi nekaj predšolskih iz VVZ Brezovica in Malči Belič, na katere so bili še posebej ponosni. Za prihodnje poletje bi bilo nujno opraviti nekatera vzdrževalna dela. Obnoviti bi bilo bilo treba kuhinjo in sanitarije ter dovozno cesto, saj so ti objekti že močno načeti od zoba časa. Posodobiti bi kazalo tudi bivalne prostore in jedilnico. Prav vsi bi morali po svojih močeh pomagati ohraniti počitniški azil za naše otroke, ki so jih ponekod že oddrinili od morja. In prav Pacug s svojo idealno lego kliče vse zainteresirane za pomoč. Denarne naložbe niso tako visoke kolikor so visoke naložbe v zdravje otrok, ki tam prežive počitniške dni. Le s skupnimi močmi bomo lahko tudi v bodoče zagotovili široki množici naših otrok šolo v naravi in letovanja skozi vse vroče poletne mesece. Le tako bomo tudi v naslednjih letih nudili 1500 in mogoče še številnejšim otrokom sproščeno in veselo življenje ob našem sinjem morju.

M. POTOČNIK

NA ŠKOFJELOŠKEM GRADU JE RAZSTAVLJAL RUDI SIMČIČ

Omenjena razstava je bila sicer že v maju, pa gre kljub temu zapisati vsaj nekaj besed.

Rudi Simčič, tudi naš občan, se je ljubiteljem slikarske umetnosti predstavil z več kot sto svojimi deli, ki jih sicer najdemo v galerijah, zasebnih zbirkah in njegovem ateljeju. Razstavljena dela so bila olja, razen tega pa je Simčič poznan tudi kot kipar in ustvarjalec grafik.

Ljubezen do čopiča in slikarskega platna je bila močnejša od vsega drugega in tako je Rudi Simčič redno zaposlitev zamenjal za slikarstvo. Navdihe za svoja dela išče v naravi, toda slika vedno v ateljeju. Posebno rad upodablja sončnice in motive iz stare Ljubljane. Mnogo tega smo videli tudi na razstavi.

Slikarju Rudiju Simčiču je republiški sekretariat za prosveto in kulturo SRS, skladno z mnenjem Društva slovenskih likovnih umetnikov, izdal status svobodnega likovnega umetnika.

Pokrovitelj Simčičeve razstave na škofjeloškem gradu je bil Mercator.

MILE BITENC

POGOVOR Z IGRALCEM DRAGOM RAZBORŠKOM

Tri leta sem že reden gost na predstavah Šentjakobskega gledališča v Ljubljani. Spoznal sem posamezne igralce, Kaplo in njegovo ženo, pa Metko Bučarjevo in druge. Najbolj všeč pa mi je bil, po mojem mnenju že karakterni igralec — Drago Razboršek. Oba živiva v viški občini in sva tudi krajana KS KRIM-RUDNIK. Ob neki priložnosti, ko je nastopil na prireditvi v šoli na Rudniku, sem ga vprašal, če bi bil pripravljen povedati kaj iz svojega bogatega igralskega življenja. Rade volje se je odzvai mojemu vabilu in povedal marsikaj zanimivega:

»Z gledališko dejavnostjo sem se začel ukvarjati bolj slučajno, kot pa iz kakšnega posebnega občutka ali talenta. Kmalu po osvoboditvi sem se vključil v takrat zelo delavno dramsko družino na Dolenjski cesti — poznejši KUD Vinko Simončič-Gašper. Po nekajletnem igranju ter uspešnih vlogah pa so me povabili k sodelovanju člani Železniškega društva Tine ROŽANC. Tu se je pravzaprav začela moja »gledališka šola«, pod vodstvom priznanih gledaliških delavcev: Milana Skrbinška, Mihaele Šaričeve, Frana Lipaha, Edvarda Gregorina, Janeza Albrehta in drugih. To je bila pravzaprav neke vrste »Akademija za igralce — umetnike«.

V sezoni 1957-58 me je k sodelovanju povabilo vodstvo ŠENTJAKOBSKEGA gledališča. Vabilu sem se rade volje odzval, saj je bilo igrati v tem pomembnem gledališču — tiha želja marsikaterega igralca in tako tudi moja. To gledališče je s svojo dolgoletno tradicijo poznano po vsej Sloveniji, saj je že 55 let vzgajalo igralce. Od tu so izšli slovenski igralci Stane Sever, Ančka Levarjeva, Metka Bučarjeva, Nežka Gorjupova in še drugi.

Mislim in vztrajam pri tem, da je glavna naloga tega gledališča še vedno vzgajati gledališko publiko in prijatelje dramatike z lažjimi gledališkimi deli, da bi tako bolje prodrli, oziroma razumeli jedro iger, ki jih predstavljajo poklicna gledališča. Obenem pa je potrebno vzbuditi željo in potrebo, poslušati »v živo našo lepo slovensko besedo.«

Ko sem ga vprašal, kolikokrat je že bil na odru, mi je povedal, da ne ljubi statistike ali številk ter dodal: »Če bi bil statistik, bi lahko izračunal ure, ki jih preživiš v gledališču — poprečno 30 vaj za eno vlogo po 3 do 4 ure in po 3 ure za nastop. V prejšnjih 2 društvih pa sem imel v KUD Vinko Simončič 16 vlog s 75 nastopi in KUD Tine Rožanc 5 vlog s 53 nastopi. Skupaj tedaj 108 vlog z 2086 nastopi na odru pred publiko. Poleg tega pa bi lahko preštel še nastope na raznih proslavah in mitingih v partizanih, ki jih tudi ni bilo malo.

Težko bi med vsemi vlogami, ki sem jih odigral, izluščil najboljšo, saj so mi bile vse ljube, a katera se vedno posebej vtisne v srce. Pri igralcu ni kot pri drugih umetnikih, kakor slikarji, pesniki, glasbeniki, kiparji, ki lahko svoje stvaritve še ponovno gledajo, berejo, poslušajo, medtem ko je igralčev nastop le enkraten, neponovljiv ter ostane v spominu, ki je pač neizbrisljiv.«

K temu naj še sam nekaj dodam: tovariša Draga Razborška sem videl v mnogih vlogah ter mi je ostal v lepem spominu v vlogi Jurčičevega Jurija Kozjaka in pa v »partizanski zgodbi,« ki so jih predstavili v Šentjakobskem gledališču predlani.

Zahvalil sem se igralcu Dragu Razboršku za njegove lepe besede, s katerimi je ponovno pokazal, kako lepa je slovenska beseda.

STANKO SKOČIR

MLADI LJUBLJANČANI V WIESBADNU

Pred tremi leti sta prijateljski mesti Ljubljana in Wiesbaden sklenili, da se vsako leto mladinski delegaciji obeh mest med seboj obiščeta, namen odločitve je bil, da se bo mladina, ki živi v različnih družbenih okoljih med seboj spoznavala in izmenjavala informacije. S takim poslanstvom se je skupaj z nemškimi prijatelji vrnila domov

Mladi naše občine pred mestno hišo in na mestnem gradu v Wiesbadnu.

sredi poletja 26-članska delegacija MK ZSMS, ki so jo sestavljali mladi aktivisti petih ljubljanskih OK ZSMS in pa Univerzitetne konference.

Na svoji štirinajstdnevni poti so slovenski mladinci, med katerimi so bili tudi štirje predstavniki naše OK ZSMS, obiskali številna nemška obrenska mesta, imeli razgovore v Združenju nemških sindikatov v Düsseldorfu, pogovarjali so se v bonnskem bundestagu in bundesragu, sprejela sta jih župana mesta Weisbaden in Wüppertal, obiskali so tovarni Opel in Mannesman, bili so na našem konzulatu v Frankfurtu, videli so Duisburg in imeli celo vrsto zanimivih predavanj in razgovorov. Vedno so z zanimanjem poslušali in radovedno spraševali, da bi si nabrali čimveč znanja in izkušenj za svoje nadaljnje delo na področjih, ki jih še posebno zanimajo.

M. S.

AKCIJA BRATSTVA IN ENOTNOSTI

Kozara, plečato gorovje v severozahodni Bosni, ostaja v srcih jugoslovanskih narodov živ spomin na preteklost. Še več, Kozara živi na temeljih bratstva in enotnosti tudi danes. Že tretje leto brigadirji iz vse Jugoslavije gradijo mladinski center »Bratstvo in enotnost«. Zgrajen naj bi bil leta 1981 na skupni površini 15.000 kvadratnih metrov za potrebe športnih, kulturnih in družbenih manifestacij jugoslovanske mladine. Mladi pa se danes na tej zvezni akciji poleg udarniškega dela, tudi ob raznovrstnih aktivnostih, učenju in razvedrilu spoznavajo med seboj. Tovarištvo, skovano v najhujših dneh naše revolucije, v kateri je bila prelita tudi kri 24.500 hrabrih in neustrašnih domačinov (njihova imena so ob veličastnem spomeniku na Mrakovici vklesana na plošče) tu na Kozari ne bo zamrlo. Še več mladi, bratske in tovariške vezi še poglabljajo.

UTRIP ŠERCERJEVCEV NA KOZARI

Tretje največje jugoslovanske mladinske delovne akcije »Kozara« se je letos, tokrat že tretjič, udeležila tudi brigada Ljubo Šercer iz naše občine. Edina slovenska brigada je štela 45 mladincev. Skupaj s predstavniki občine in pokrovitelja trgovine Mercator smo en dan preživeli z njimi tudi mi.

Mraz, dež in megla niso bile ovire, ki bi Šercerjeva dekleta in fante zjutraj ob 4. uri obdržale v postelji. Vstali so, telovadili, se umili v »Mokrem čvoru«, pospravili spalnice in odšli na zajtrk.

Potem so vzeli v roke krampe in lopate in odšli na delovišče. Enkrat na igrišče, drugič k drobilnici, pa na dovozno pot, k zbiralniku za vodo in na temelje za centralni objekt. Povsod je bilo težko, a tu na vrhu je težavnost dosegla najvišjo stopnjo, vendar so prav tu dosegli udarništvo.

Novih moči za delo do opoldne so si nabrali pri malici, ki je bila po njihovem mnenju boljša kot kosilo, kjer je bil vsak dan krompir in zelje. Seveda na različne načine.

Zvečer pa slovesno. »Šercerjevci« so se pobratili z makedonsko brigado »12 skojevcev« iz Kavadarcev. Skupno s predstavniki občine in ostalimi brigadirji te akcije so zaplesali Kozaračko kolo pod simbolom bratstva in enotnosti.

MINKA SKUBIC

DEJAVNOST BALINARSKEGA KLUBA »BRDO«

Balinarski klub »BRDO« ima na spisku okoli 95 članov, aktivnih in podpornih. To so predvsem člani iz KS Brdo in Vrhovci. V okviru matičnega društva je še ekipa »DOLOMITI«, ki jo pa sestavljajo mlajši člani omenjenih krajevnih skupnosti. Ekipi aktivno tekmujeta v okviru ligaškega tekmovanja mesta Ljubljane. Moštvo Brda je uspešno končalo ligaško tekmovanje prve skupine in se uvrstilo med osem najboljših medtem ko se je ekipa »DOLOMITI« uvrstila med sredino najboljših druge skupine.

Moštvo Brda se je uvrstilo na republiško prvenstvo, ki je bilo 3. in 4. julija v Izoli.

Kakor vsako leto smo tudi letos organizirali tradicionalni turnir v počastitev Dneva mladosti. Letos je sodelovalo osem ekip, izmed teh dve domači Brdo 1 in Brdo 2 ter šest gostujočih: ŠIŠKA, SVOBODA, TOVIL, SLOVAN, ROŽNA DOLINA, TIVOLI-UNION in po dveh dneh borbenih in razburljivih iger je bil končni vrstni red:

1. SVOBODA
2. TOVIL
3. TIVOLI-UNION
4. BRDO 2

V okviru praznovanja 25. obletnice Mestne balinarske zveze Ljubljana, kateri predseduje veteran Avgust BAŠELJ, smo organizirali zaključni del tekmovanja. V predtekmovanjih, ki so bila na igriščih Zarje, Šiške in Tivolija, je sodelovalo 25 ekip izmed katerih se je 12 najboljših uvrstilo v končni del tekmovanja. To so bile ekipe iz Ljubljane, Novega mesta, Maribora, Postojne in Nove Gorice. Z nastopom teh ekip smo imeli priliko ogleda res kvalitetnih iger in tekmovanja na visoki ravni, tako da je tudi občinstvo odneslo veliko športnega užitka. Omenjena športna panoga je pri nas v Ljubljani precej priljubljena, saj je samo v Ljubljani oziroma ljubljanskih klubih registriranih okoli 3100 članov balinanja.

Prebivalci terena Brdo in Vrhovci praznujemo 34. obletnico zverinskega pokola ljudi in požiga okoli 25 hiš in to prav z obletnico vstaje slovenskega naroda. Ob takih tradicionalnih praznovanjih sodelujejo vse družbenopolitične in športne organizacije terenov pri raznih prireditvah pa najsi bodo kulturne ali športne. Tudi balinarji smo organizirali tekmovanje v okviru kluba v dvojicah v čast krajevnega praznika. Na tem tekmovanju je sodelovalo 40 tekmovalcev. Prvih šest dvojic je prejelo diplome, oziroma prvi trije spominske značke balinarja v tajno last.

1. par Vlado JOVANOVSKI — Franc ŽNIDARŠIČ
2. par Srečo DOLENC — Rajko IGLIČAR
3. par Branko HVALIČ — Boško PUSTOVRH

Upam, da bomo s svojo delavnostjo, borbeno in športno igro na raznih tekmovanjih in prireditvah tako doma kot v gosteh še naprej sodelovali tako kot do sedaj, saj je to eden izmed prvih pogojev za uspešen in nadaljnji obstoj balinarskega kluba »BRDO«.

SREČO KAVČIČ

VSI VARNI V VODI

Otrok utonil v morju. Neplavalcu niso mogli več pomagati. Morje vzelo dve mladi življenji. Smrt v bazenu. Take in podobne naslove pogosto zazremo v dnevnem časopisju v času poletne vročine. Prizadene nas tragična nesreča in takoj pomislimo na lastne otroke. Znajo plavati? So dovolj dobri plavalci?

Odpraviti plavalno nepismenost

Bili so časi takoj po končani vojni, ki niso dopuščali toliko prostega časa za razne zabave. Treba je bilo obnoviti porušeno domovino in se je na šport gledalo kot razvedrilo po opravljenem delu. Toda časi so se spremenili in športno rekreativna dejavnost ljudi v mestih postaja nujnost. In kateri šport v vročih poletnih dneh pritegne največ ljudi? PLAVANJE. Že zgodaj so strokovnjaki spoznali pomen plavanja za razvoj mladega organizma in za varno gibanje v bližini vode. Tudi zgodaj so bile ustanovljene plavalne šole, ki pa so imele le omejeno število udeležencev. Prvo načrtno plavalno šolo v naši občini smo dobili na kopališču Kolezija, kjer pod vodstvom strokovnih delavcev PK Ljubljane že vrsto let uspešno odpravljajo plavalno nepismenost. Z uvajanjem plavalnih tečajev v osnovnih šolah se je število tečajnikov naglo večalo. V zadnjih letih so v sodelovanju s TKS pričeli prirejati tečaje tudi za odrasle in za predšolsko mladino.

2500 tečajnikov

V letošnjem letu se je letovanja na morju in šole v naravi v mladinskih centrih v Pacugu, Valovinah in Debelem rtiču udeležilo 1933 otrok. Med bivanjem na morju so se vsi otroci učili plavanja. Uspešnost tečajev je predvsem odvisna od vremena, starosti otrok in strokovne usposobljenosti voditelja vrste. Poleg otrok, ki so svoje plavalne veščine pridobivali na morju, so njihovi vrstniki imeli možnost pridobiti plavalno znanje v tečajih v kopališču TVD Partizan Vič in na Koleziji. V tečaje so pritegnili tudi odrasle, ki so na ta način lahko nadoknadili v mladosti zamujeno. Ob robu bazena so našli svoj prostor tudi najmlajši iz vzgojnovarstvenih ustanov. Če seštejemo vse udeležence tečajev v Ljubljani in na morju, dobimo razveseljivo številko. Preko 2500 otrok in odraslih

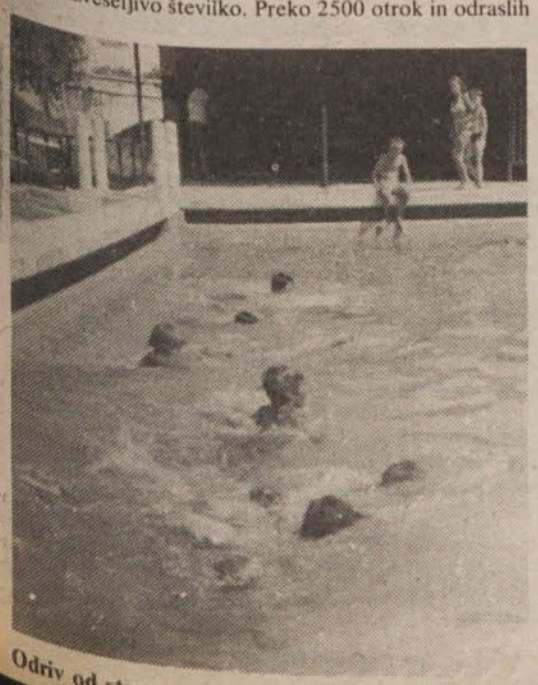

Odriv od stene, osnovna vaja pri učenju plavanja

Vsi novi plavalci so prejeli lična priznanja in značko delfinčka. Mogoče to ne bo zadnje priznanje za marljivo delo v vodi.

Tovariš, kje je moja brisača?

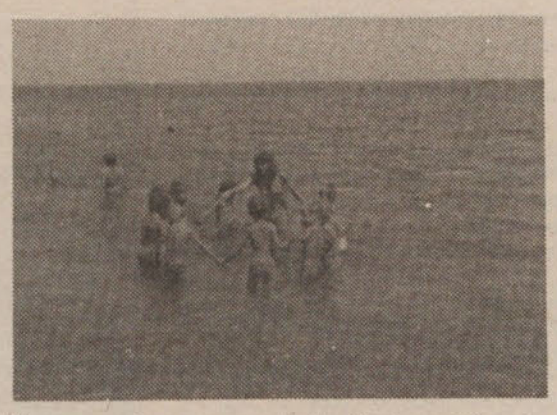

Ne samo suhoparna teorija in učenje, tudi igra je potrebna v mokrem elementu.

pretežno iz naše občine si je letošnje poletje pridobivalo plavalno znanje pod vodstvom strokovno usposobljenih vaditeljev. Z njimi, kadri, pa so organizatorji imeli tudi največ težav.

Preobremenjeni pedagogi

Z širjenjem plavalne dejavnosti se vedno znova kažejo potrebe po strokovno in pedagoško podkovanih inštruktorjih in vodjih vrst. Ker so redno zaposleni pedagoški delavci do konca junija obremenjeni z delom v šoli in prično zopet v drugi polovici avgusta, se mnogi raje odločijo preživeti počitniške dni v krogu svoje družine, kot v tečajih in na letovanjih. Tudi študentje VŠTK imajo med počitnicami manj časa kot pred leti. Zato imajo organizatorji nemajhne težave pri iskanju vaditeljev. Pogosto so primorani na račun kvalitetnejšega dela v vodi tvoriti večje skupine otrok. Tudi strokovna usposobljenost ni vedno na zavidljivi ravni. Posebno se ti problemi kažejo pri letovanju otrok na morju. Doslej so jedro strokovnega kadra tvorili pedagogi, letos pa je bilo znatno več študentov in dijakov, ki razumljivo nimajo tako bogatih izkušenj. Kljub temu pa se je trud organizatorja, vodje skupine in otrok ob koncu bogato obrestoval.

Zagotoviti še večjo množičnost

S skupnimi močmi bi morali podpreti napore posameznikov pri odpravljanju plavalne nepismenosti. Vse prepogosto so njihove želje neuslišane in prepogosto se organizatorji ukvarjajo z nepotrebnimi problemi. Letos se je ponovno pokazala nujnost obnovitve mladinskega centra v Pacugu, ki ima idealno lego za večje skupine otrok. V večji meri bi kazalo pritegniti tudi otroke iz odročnejših zaselkov naše občine, ki nimajo toliko možnosti za kopanje v bazenih in na morju. Svoj delež pri pospeševanju in širjenju plavalnih tečajev morajo prispevati tudi starši, ki vse prepogosto pozabijo na pomembnost te vrste šolanja. S skupnimi močmi lahko v prihodnje vsem, pravzaprav zagotovimo vsaj osnovno plavalno znanje. To pa je tudi cilj, ki so si ga športno pedagoški delavci v naši občini zastavili.

PREDLOG NOVIH TEKMOVALNIH SISTEMOV IN SELEKCIJ

Po sklepih in programih, ki so bili sprejeti na skupščini TKS SRS v Portorožu naj bi se poleg drugih važnejših sprememb spremenil tudi celotni tekmovalni in selekcionarni sistem pri nas. Spremenil se bo tudi način financiranja posameznih športnih panog. V osnovi bo v Sloveniji 8 ali več regij, ki bo vsaka posebej dajala poseben poudarek na določene športne panoge in jim tudi primerno prikrojila tekmovalne sisteme in način selekcioniranja.

Mesto Ljubljana s svojimi petimi občinami predstavlja eno izmed regij. Telesna kultura v Ljubljani je že danes sposobna preiti na nov način in organizirati športno aktivnost po sklepih in programih, sprejetih v Portorožu. Telesno kulturne skupnosti Ljubljane so se odločile, da bodo dajale poseben poudarek razvoju naslednjih športnih panog, za katere že obstajajo predlogi organizacijskih shem in tekmovalnih sistemov selekcij. Te športne panoge so: atletika, košarka, rokomet, nogomet, nami zni tenis, smučanje — alpsko, skoki, — teki, plavanje in gimnastika. Mesto Ljubljana temu prireja tudi celotni skupščinski sistem in sistem delovanja tako za področja skupne porabe, kot tudi področja interesnih skupnosti. Za telesno kulturo to pomeni, da vseh 5 občin Ljubljane rešuje probleme usklajeno, ustvarja enake pogoje za telesno kulturo v vseh občinah in razpolaga s procentualno enakimi sestavi. Namen teh sprememb je doseči vrhunski šport iz lastne baze, iz lastnih vrst. Za vsako panogo bodo skrbele tekmovalne skupnosti, ki bodo vodile delo tako po strokovni, tehnični in selekcionarni plati in skušale pripeljati prek vrste selekcij do vrhunskih rezultatov. Ob takem piramidalnem načinu razvrščanja športnikov bodo prišli naprej le najboljši in najbolj nadarjeni. Temelj za selekcije pa povsod predstavljajo osnovne šole, ki so najbolj primerne za začetek športne poti mladega človeka.

Ob vsej tej organizaciji se pojavljajo še nerešeni problemi, o katerih bodo morali delegati še razpravljati. Nejasno je predvsem vprašanje klubov, ki bodo izgubili sedanji pomen in bodo predstavljali le višjo športno selekcijo. Zato je vprašanje imen. Ali naj se ohranijo sedanja imena kot so Olimpija, Krim, Slovan in podobno, ali pa naj bi selekcije dobile nova imena. Nejasno je še vprašanje strokovnih kadrov, ki jih za nekatere športne panoge verjetno ne bo dovolj. Pojavljajo se še tudi drugi manjši problemi, ki pa jih odgovorni uspešno rešujejo. Vsekakor pa smo kljub problemom, ki se kot povsod pojavljajo na začetku, na dobri poti, da iz lastnih vrst dobimo in sami vzgojimo resnično vrhunske športnike. O načinu selekcioniranja po posameznih športnih panogah pa bomo govorili v prihodnjih številkah Naše komune.

M. POTOČNIK

NOVO IGRIŠČE V ŽELIMLJAH

Pred leti vodna grapa, ki je kazila okolico sicer slikovitemu šolskemu poslopju v Želimljah, se je sredi letošnjega poletja spremenila v sodobno športno in otroško igrišče. Tako se je ob pomoči SIS za vzgojo in izobraževanje ter TKS naše občine ter domače krajevne skupnosti uresničila dolgoletna želja vaščanov, da svojim otrokom omogočijo poleg dela tudi razvedrilo v športu.

Z delom so začeli že predlanskim, ko so položili drenažne cevi, lani so nadaljevali z izravnavo terena, letos pa so končali z zaključnimi deli. Prav pri slednjih so imeli levji delež vaščani sami, tako mladina kot odrasli na čelu z učiteljico Cilko Centa. Nad proračunom 83.000 din za končno ureditev okolice so se nekoliko zamislili. Prijeli so v roke krampe in lopate ter s pomočjo učencev in učiteljev matične šole iz Škofljice to storili sami.

In danes, ko stoji to lepo urejeno košarkarsko igrišče in poleg njega cela vrsta igralnic, so krajani zadovoljni. Zadovoljni so tudi tisti, ki so prej nasprotovali izgradnji, češ da se mladina na kmetih dovolj pregiblje pri delu.

Vaščani Želimelj si želijo, da bi mladina, ki je vsak delavnik zvečer, ob nedeljah pa tudi čez dan na igrišču, znala čuvati in ohranjati s trudom pridobljen objekt.

MINKA SKUBIC

Slovesno ob otvoritvi novega igrišča

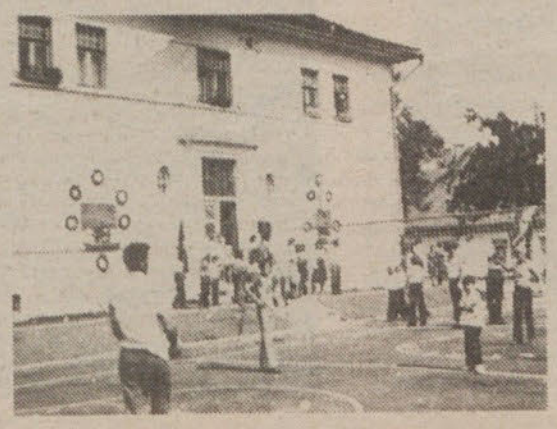

Razvedrilo ob košarki

Pokali za najboljše

V POČASTITEV DNEVA BORCA TRADICIONALNI BALINARSKI TURNIR

BŠK »ROŽNA DOLINA« je priredil v soboto dne 17. 7. 1976, tradicionalni balinarski turnir v počastitev dneva borca, ki so se ga udeležili klubi: Cerknica, Radovljica, Brdo, Svoboda, Tovil, Žaba ter Rožna dolina I in II.

Zmagovalec turnirja je bila ekipa »Rožne doline II«, ki je v finalni tekmi premagala ekipo Žabe z rezultatom 13:9. Za zmagovalno ekipo so nastopili: Jure Petrovčič, Danilo Cerkvenik, Ivko Kucler, Alojz Hočevar.

Rezultati tekmovanj:

I. skupina: Radovljica : Tovil 13:5, Rolna dolina II : Cerknica 13:4, Tovil : Cerknica 13:8, Radovljica : Rožna dolina II 11:13.

II skupina: Rožna dolina I : Svoboda 13:6, Brdo : Žaba 5:13, Rožna dolina I : Žaba 4:13, Svoboda : Rožna dolina I 13:6.

Rezultat za 1. in 2. mesto: Žaba : Rožna dolina II 9:13, 3. in 4. mesto: Svoboda : Radovljica 13:4.

Prvouvrščeni klubi so prejeli lepe spominske pokale. Turnir si je ogledalo okoli 150 gledalcev, ki so bili zelo navdušeni nad visoko kvalitetno ravnijo tega priljubljenega športa v Sloveniji, saj si z vztrajnostjo in prizadevnostjo nekaterih članov BŠK klubov utira pot med najboljše v naši republiki.

Udeleženci turnirja

ŠPORTNE DROBTINICE

Košarkarji Trnovega so ponovno dokazali svojo vrednost na »Ferberjevem memorialu« v Kamniku. S presenetljivo zmago nad študenti v prvem kolu in kasneje v finalu z domačini so zasluženo zasedli prvo mesto. Posebno se je izkazali mladi igralci, ki so ponujeno priložnost tudi izkoristili.

●

Na odprtem prvenstvu Ljubljane in že nekoliko prej na republiskem prvenstvu v plavanju, smo prvič v Ljubljani imeli priložnost meriti dosežene čase z elektroniko. Organizatorju PK Ljubljana je merilne naprave posodil PK Fužinar iz Raven na Koroškem. Ob odlični organizaciji smo bili priče lepim sportnim bojem v bazenu.

●

Skakalci v vodo, ki so člani PK Ljubljane, Grgurevič, M. Bavcon in Nada Bavcon so zastopali našo državo na Balkanskem prvenstvu v Bukarešti. S tem so ponovno dokazali, da vse prepogosto pozabimo na to športno panogo, ki ima v naši občini odlične predstavnike.

VEČNA POT

MAKADAM ALI ASFALT?

Mnogo občanov se v soboto ali nedeljo odpravi po Večni poti proti Živalskemu vrtu. Za starejše pomeni sprehod rekreacijo, za naše malčke pa je Živalski vrt glavna atrakcija. Na poti do tja pa mnoge motita dve stvari in sicer gost promet ter z njim povezana velika količina prahu, ki se dviga z makadamske ceste. Promet je danes še gostejši kot nekoč, saj Večna pot predstavlja nekakšno obvoznico zaradi spremenjenega prometnega režima v centru mesta. Tako občani namesto svežega gozdnega zraka vdihavajo prah in izpušne pline, če pa govorimo o rekreaciji, nam to pomeni umikanje in odskakovanje pred avtomobili. Narava ob cesti pa je zaradi prahu »čudovito« sivo zelene barve. Zaradi vsega tega se nam postavlja vprašanje: »Asfalt na Večni poti ali ne?«

Kaj menijo o tem naši občani?

Alenka in Jože Erjavec iz Rožne doline:

»Pravkar sva se pogovarjala o Večni poti. Menim, da bi bilo zelo dobro, če bi cesto asfaltirali. Naš sprehod bi bil udobnejši, poleg tega pa bi se večkrat peljali tudi z avtomobilom. Mislim, da lahko cesta ostane takšna, kakršna je. Sicer je res, da je sedaj več prahu, zato pa je promet manj gost kot bi bil, če bi cesto asfaltirali.«

Ivan Kotar

Fani Škrbec

Ivan Kotar z Viča:

»Glede na zelo velik promet je nujno, da to cesto asfaltirajo. Žal pa je v tako gostem prometu sprehod z otroki do Živalskega vrta težak in včasih tudi nevaren. Morda bi hkrati z asfaltiranjem ceste lahko uredili tudi pešpot ali pločnik za sprehajalce.«

Fani Škrbec z Viča:

»Vsekakor sem za asfaltiranje ceste. Tako bo veliko manj prahu, dostop do Živalskega vrta bo veliko lažji ob vseh letnih časih, udobnejša pa bo tudi vožnja z avtomobilom.«

Edo Uršič

Boris Turk

Edo Uršič z Brda:

»Glede na to, kako se odvija promet na Večni poti, sem za asfalt. Ne samo zaradi avtomobilov, lažje bo tudi za pešce in kolesarje. Poleg tega pa mislim, da bo asfalt prispeval tudi k lepšemu izgledu sedaj zaprašenega rastja ob cesti.«

Boris Turk iz Rožne doline:

»Večno pot je potrebno asfaltirati. Predvsem zaradi gostega prometa in sprehajalcev. Danes je na tej cesti vse preveč prahu, kar pa vsekakor ni prijetno ne za starejše občane še manj pa za otroke, ki jih starši peljejo na sprehod do Živalskega vrta. Z asfaltiranjem ceste bi se promet hitreje odvijal, jasno pa je, da to pomeni tudi povečan promet. Zato bi bilo morda primerno, da bi začeli razmišljati o tem, da bi Večno pot ob sobotah in nedeljah zaprli za vsa motorna vozila. Tako bi se lahko občani mirno sprehodili in se naužili prepotrebnega svežega zraka.«

ODDELEK ZA KOMUNALNE ZADEVE SKUPŠČINE OBČINE LJUBLJANA VIČ-RUDNIK:

»V zvezi z ureditvijo novega prometnega režima v Ljubljani je predvideno, da se Večna pot asfaltira v celoti, kar naj bi vsaj delno razbremenilo promet v centru mesta. Ob tem pa so izrazili občani Rožne doline in Kosez na zborih občanov pomisleke, saj bi se bistveno poslabšali bivalni pogoji ob cesti. Danes doseže pretok vozil po Večni poti približno 4000 vozil na dan, predvideva pa se, da bi se to število ob asfaltiranju povečalo za polovico. Vendar pa so občani podprli asfaltiranje ceste do Živalskega vrta.

Lani je občina že modernizirala cesto v Rožni dolini do Biotehnične fakultete. Od tu naprej naj bi po dogovoru modernizacijo prevzelo mesto Ljubljana. Izdano je že lokacijsko dovoljenje in pripravljen je tudi že glavni projekt. Pred Živalskim vrtom pa je predviden tudi parkirni prostor za osebna vozila in avtobuse. Projekt bi se realiziral že letos, vendar mesto Ljubljana še ni uspelo do sedaj zbrati potrebna sredstva. Občina Vič-Rudnik in Mesto Ljubljana pa si prizadeva, da bodo dela na modernizaciji Večne poti čimprej stekla.«

KREVL

Čas pospravljanja poljskih pridelkov je tu in priskrbeti si je potrebno ozimnico

NA PODROČJU KRAJINSKEGA PARKA

POLHOGRAJSKIH DOLOMITOV MOŽNOSTI RAZVOJA KMEČKEGA TURIZMA

Krajinski park Polhograjski Dolomiti sega pravzaprav na območje treh občin in sicer Ljubljana-Šiška, Ljubljana Vič-Rudnik in Škofja Loka. Meja tega krajinskega parka tretjega reda, poteka ob robu strnjenega gozda in sicer: ob cesti Stranska vas — ob rezervatu daljnovoda mimo naselij: Glince — Dolnice — Podgora — Šentvid — Gunclje — Dvor — Stanežiče — Medno — Senica — Preska — Goričane — Rakovnik — Sora — Gosteče — Pungert — Hosta, približno 1500 m v dolino Hrastenice in nazaj v dolino Poljanske Sore do Poljan. Dalje poteka ob strnjenem gozdu mimo Gorenje vasi, nato 20 m od obstoječe ceste Gorenja vas — Polhov Gradec in dalje ob robu strnjenega gozda mimo Polhovega Gradca do Stranske vasi.

Uzakonitev tega področja krajinskega parka ne pomeni le zavarovanja tega naravnega prostora, pomeni več in sicer ohranitev kmečkega prebivalstva in ob tem načrten razvoj kmečkega turizma. Naravne lepote tega področja pa tudi klimatske posebnosti nedvomno nudijo prebivalcem Ljubljane pa tudi širše okolice enkratne možnosti množičnega lepega oddiha in izletništva. Ob nadaljnjem urejevanju in zaščiti tega parka si tako skrbniški odbor kot tudi ostali krajani prizadevajo, da bi bil v bodoče promet urejen tako, da bi bil možen prevoz z avtomobili samo do vstopa parka, naprej pa bi vodile peš poti. Vse več skrbi in prizadevanj pa bo potrebno posvetiti zaščiti in ohranjevanju hribovskih kmetij ne samo zaradi proizvodnih namenov, temveč tudi zaradi vzdrževanja kulturne krajine. Prav tako se bo treba v okviru širše akcije zavzeti za rešitev vprašanja, kako zajeziti odliv mladih iz kmetij, saj je danes nad 40 odstotkov ljudi na teh kmetijah starejših od šestdeset let. V ta namen bo vsekakor potrebno povečati oziroma spodbujati razvoj kmečkega turizma, ki bo zagotavljal tudi večji dohodek krajem in ljudem, ki živijo v Polhograjskih Dolomitih.

Aktualen problem pa je danes črna gradnja, saj je na tem območju registriranih 107 tovrstnih objektov. Zato bo ena izmed osnovnih skrbi vseh treh občin tudi ta, da bo ožji del zavarovan pred vsemi posegi, ki bi kakorkoli kazili naravne lepote. Zato naj bi bili tudi vsi večji objekti po načrtu zgrajeni na obrobju tega krajinskega parka. V ožjem območju Polhograjskih Dolomitov pa je dovoljena v okviru obstoječih kmetij, zaselkov in naselij le gradnja objektov za kmečko-turistično gospodarstvo, ki bistveno ne bodo spreminjali naravnih posebnosti krajine.

V GMAJNICAH

NOVA FARMA LJUBLJANSKIH MLEKARN

Otvoritev nove farme v Gmajnicah je sovpadala z 20. obletnico Ljubljanskih mlekarn, 100. obletnico mlekarstva v Sloveniji in 50. obletnico, ko je bila odprta prva mlekarna v Ljubljani.

Farma je osnovana na zaprti prosti reji živine. Po vrsti je tretja zgrajena v Sloveniji. V načrtu ali gradnji pa so še štiri oziroma pet.

Na farmi imajo tristo glav živine, ki pa ji strežejo samo trije delavci. V glavnem je proizvodnja avtomatizirana in živina daje dnevno 3500 litrov mleka. Računajo pa, da bo mlečnost še povečana zaradi boljših pogojev vzreje. Zgradba, v kateri je živina, ima tri med seboj povezane prostore. Vsaka žival ima svoj »boks«, ki je povezan z blatno-gibalnimi hodniki, v sredini stavbe pa je krmilna miza.

Naj povemo še to, da način tako imenovane zaprte proste reje prihaja k nam iz Amerike in se je v praksi izkazal kot eden izmed boljših načinov, saj se je mlečnost krav v teh pogojih zelo povečala.

IGOR KREVL

Odkar je bil zgrajen podvoz med Rožno dolino in Vičem, tovrstni prizori niso redkost. Nesreče ali nezgode na srečo še niso zahtevale večjih človeških poškodb ali celo žrtev, je pa zato materialna škoda kar precejšnja. Res je, da so z obeh strani postavljeni prometni znaki, ki prepovedujejo vožnjo tovornjakom, vendar bi bila potrebna tudi označba višine podvoza. Tovrstni znak je pred časom sicer že stal na obeh straneh, a žal, ob podobnih nezgodah izgine.

»Ižanka« je dobila novo cestno asfaltno prevleko. Posnetek je naš fotoreporter napravil v prvih avgustovskih dneh.

Komunalno podjetje Vič prav sedaj razširja cesto na Brdo, ob kateri bodo izdelana tudi postajališča za avtobuse

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO
»FRANCE PREŠEREN« TRNOVO

VABI K SODELOVANJU

AMATERJE VSEH DEJAVNOSTI,
POKLICEV IN STAROSTI

IGRALCE, RECITATORJE, PEVCE IN OSTALE, KI JIH VESELI KAKRŠNOKOLI DELO V GLEDALIŠČU, SCENOGRAFIJA, KOSTUMOGRAFIJA, OSVETLJAVA.

DOBRODOŠLI SO TUDI TISTI S KONJIČKI OZIROMA POKLICI, KI NISO NAŠTETI, PA BI RADI PREŽIVELI NEKAJ UR NA TEDEN V PRIJETNI DRUŽBI OB KORISTNEM DELU. ZA VSAKEGA NEKAJ!

PRIČAKUJEMO VAS VSAK ČETRTEK MED 18. IN 20. URO V DRUŠTVU, KARUNOVA 14, TRNOVO, LJUBLJANA, IN VAM KLIČEMO

DRUG' DRUG'MU OGENJ DAJMO!

RAZGOVOR O KMETIJSTVU IN GOZDARSTVU V VELIKIH LAŠČAH

V LUČI OSNUTKA ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Z razpravami o osnutku zakona o združenem delu se je doseglo to, da je v neposredne razprave vključen velik krog občanov, ki so na tak način tudi seznanjeni in navsezadnje tudi zainteresirani za to, kaj novega zakon prinaša. Na pobudo političnega aktiva za spremljanje razprave o osnutku zakona o združenem delu je svet za kmetijstvo in gozdarstvo pri OK SZDL v sodelovanju z organizacijami združenega dela s tega področja v juliju mesecu organiziral posvet o osnutku tega zakona. Ta posvet naj bi pravzaprav že pokazal povzetek opravljenih razprav o tem osnutku na področjih kmetijstva in gozdarstva. Prav tako naj bi ugotovili, zakaj ponekod te razprave še niso stekle oziroma kje jih bo potrebno še organizirati in seveda, dogovoriti se kako pristopiti k uvajanju zakona v vsakdanje življenje in prakso ter ob tem ugotavljati, kakšno je stanje samoupravne organiziranosti kmetijstva.

Udeležba je bila na tem posvetu zadovoljiva, čeprav smo pogrešali nekatere predstavnike iz kmetijskih temeljnih organizacij združenega dela (njihova odsotnost je bila opravičena) saj bi nedvomno kvalitetno in plodno posegli v razpravo. Predstavniki gozdarstva so bili številneje zastopani in zato je bilo tudi več pozornosti namenjeno stanju v gospodarstvu in razvoju samoupravnih odnosov na tem področju. To pa je bilo vsekakor zelo dobrodošlo, saj v naši občini že dalj časa ni bilo podobnih razprav o gozdarstvu.

Osnutek zakonodaje naletel na ugoden odmev

Tako smo slišali, da je osnutek zakona o združenem delu na področju gozdarstva naletel na ugoden sprejem, saj so to pokazale domala vse razprave v temeljnih organizacijah združenega dela kot tudi pri kmetih kooperantih. V vseh razpravah in v analizi samoupravnih organiziranosti pa se je izkazalo, da bi bilo potrebno nekaj TOZD združiti, saj bi bila učinkovitost tako poslovna kot samoupravna večja. Prav tako naj bi zakon o gozdovih dobil nekaj sprememb, ki jih narekuje vsakodnevno poslovanje in gospodarjenje v gospodarstvu. Ugotovili so, da sedanja delitev in organizacija službe za potrebe družbenega in posebej zasebnega sektorja ni sprejemljiva in je kot taka faktor nižjih stroškov, kar seveda zahteva enotno obravnavanje gozda brez ozira na sektor lastništva. Še posebej velja opozoriti na gozdarsko kooperacijo, ki skupaj s kmetijsko predstavlja dvojnost kooperiranja. To prav gotovo ne ustreza niti kmetijstvu kakor tudi ne organizatorjem kooperacije, saj to pomeni delitev in slabitev že tako ne dovolj močnih služb, ki se ukvarjajo s kmetijstvom in gozdarstvom. Sodelovanje med kmetijsko in gozdarsko kooperacijo ni neuspešno, neuspešna je oblika organiziranja, zato bi morali težiti za tem, da se obe kooperaciji združita.

Kljub temu, da je Zadružna zveza Slovenije izdala navodila izhajajoč iz osnutka zakona o združenem delu, kako naj bi v prihodnje razvijali zadružništvo je v razpravah ponekod naletelo na ugoden odmev, o tem (svet za kmetijstvo pri OK SZDL je o tem že zavzel svoje stališče) pa smo se v Laščah o tem problemu premalo pogovarjali. Zdelo se je celo, kot da še ne bi razpravljali o osnutku zakona. Tudi prisotni kmetje — delegati so se malo oglašali in še to le s problemi, s katerimi se vsakodnevno srečujejo. Razprava je sicer tekla v smeri ugotavljanja dejanskega stanja z odkrito željo po ohranjenju statusa quo, z močjo sile in položaja, kakršnega kdo predstavlja.

Samoupravljanje predvsem v proizvodnih okoliših še ni zaživelo

Kljub vsemu smo se le dokopali do ugotovitve, da je sedanja organizacijska oblika odmaknjena od kmetov. Da samoupravljanje po proizvodnih okoliših ni zaživelo je pokazala tudi zahteva oziroma predlog, da naj TOZD Kooperacija Ljubljanskih mlekarn postane v novi sestavljeni organizaciji Ljubljanskih mlekarn delovna organizacija. Slišali smo še o kadrovskih problemih, ki jih imajo kmetijske organizacije, kar je tudi vzrok mnogim slabostim. Razgovor je tekel tudi o srednjeročnem planiranju, s katerim naj bi razreševali del razvojnih problemov. Planiranje samo po sebi ne rešuje ničesar, če ne bomo imeli sposobnih strokovnih kadrov ter ustrezne organizacije. Dotaknili smo se tudi problemov prostorskega plana, ki naj bi dokončno rešil problem vikendašev, posebno tistih, ki ne spoštujejo kmetijske proizvodnje. Z njimi bi se verjetno morali pogovarjati in tako tudi reševati tovrstne probleme. Vprašanje odnosov in razmerij med cenami kmetijskih proizvodov in reprodukcijskim blagom, ki ga uporablja kmetijstvo, še vedno ostaja odprto.

Vsi skupaj pa smo premalo storili tudi na področju delovanja kmetijskih delegacij. Da bo le to uspešno, moramo k reševanju tega problema pristopiti v KS, saj delegati ponekod in včasih žal še vedno nastopajo preveč odborniško. Zato morajo krajevne skupnosti v svojih sredinah razširiti družbeno delovanje na vsa področja.

ING. LOJZE HABJAN